

Ikt. sz.: EUB-41/12-4/2021.

EUB-7/2021. sz. ülés
(EUB-65/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2021. május 17-én, hétfőn, 9 óra 41 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a 2021. évi konvergenciaprogramról</i>	5
<i>Balogh László tájékoztatója</i>	6
<i>Hozzászólások</i>	10
<i>Balogh László válaszai</i>	14
<i>Tájékoztató a helyreállítási és ellenálló-képességi tervről</i>	18
<i>Dr. Ágostházy Szabolcs tájékoztatója</i>	18
<i>Hozzászólások</i>	25
<i>Dr. Ágostházy Szabolcs válaszai</i>	32
<i>EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről [COM(2021) 93, 2021/0050 (COD)]</i>	37
<i>Dr. Horváth Tamás tájékoztatója</i>	37
<i>Hozzászólások</i>	38
<i>Dr. Horváth Tamás válaszai</i>	41
<i>Az ülés berekesztése</i>	43

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a 2021. évi konvergenciaprogramról
Előterjesztő:
Balogh László, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára
2. Tájékoztató a helyreállítási és ellenállóképességi tervről
Előterjesztő:
Dr. Ágostházy Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkára
3. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről [COM(2021) 93, 2021/0050 (COD)]
(Tájékoztató az aktuális helyzetről)
Előterjesztő: Dr. Horváth Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium helyettes államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Balczó Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Dr. Tiba István (Fidesz)
Dr. Tilki Attila (Fidesz)
Juhász Hajnalka (KDNP)
Bana Tibor (független)
Dr. Szél Bernadett (független)

Helyettesítési megbízást adott

Riz Gábor (Fidesz) Tessely Zoltánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Gurmai Zita országgyűlési képviselő (MSZP)
Balogh László helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium)
Dr. Ágostházy Szabolcs államtitkár (Miniszterelnökség)
Dr. Horváth Tamás helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
Győri Enikő európai parlamenti képviselő
Dr. Deutsch Tamás európai parlamenti képviselő

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 41 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyem és uraim! Az Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, az Országgyűlés munkatársait, és engedjék meg, hogy külön köszöntsem Deutsch Tamás és Győri Enikő európai parlamenti képviselőket. Köszönjük, hogy ismételten megtisztelték bizottsági ülésünket.

Tisztelt Bizottság! Az első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Jelentem, hogy az aláírt jelenléti ív alapján és a helyettesítésekkel együtt a bizottságunk határozatképes.

A második teendőnk a napirendi pontok megállapítása. Képviselőtársaim a törvényi előírásnak megfelelően az elmúlt hét végén megkapták a napirendipontjavaslataimat. A mai nap három napirendi pontot szeretnénk megtárgyalni. Ezek a következők: az első tájékoztató a 2021. évi konvergenciaprogramról, a napirendi pont előterjesztője Balogh László, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára; a második „Tájékoztató a helyreállítási és ellenállóképességi tervről”, a napirendi pont előterjesztője Ágostházy Szabolcs államtitkár; és végül egy egyeztetési eljárás az Európai Parlament és a Tanács irányelve a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről, egy tájékoztatót hallgatunk meg az aktuális helyzetről, a napirendi pont előterjesztője Horváth Tamás helyettes államtitkár.

Kérdezem, hogy van-e a napirendi pontokkal kapcsolatban valakinek esetleg kérdése, véleménye. *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem látok ilyet. Szavazásra teszem fel. Ki az, aki egyetért a napirendi pontok megtárgyalásával. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú a bizottság szavazata.

Tisztelt Bizottság! Engedjék meg, hogy tájékoztassam képviselőtársaimat, hogy a mai bizottsági ülésre vonatkozóan előzetesen írásban jelezte a távolmaradását Oláh Lajos bizottsági alelnök és Riz Gábor bizottsági tag.

Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a COSAC keretében az elmúlt héten is informális videokonferenciára került sor. Tekintettel arra, hogy május 9-én végre megkezdődött az Európa jövőjéről szóló konferencia, az eljárási szabályzat is elfogadásra került, amely alapján a nemzeti parlamentek összesen 108 képviselővel vesznek részt a konferencia plenáris ülésének munkájában, tagállamonként négy képviselővel. A nyitó plenáris ülésre várhatóan június 19-én kerül sor Strasbourgban. A magyar Országgyűlés delegációjának kijelölése a közeljövőben esedékes.

Tájékoztató a 2021. évi konvergenciaprogramról

Tisztelt Bizottság! Tehát hozzákezdünk az 1. napirendi pont megtárgyalásához, tájékoztató a 2021. évi konvergenciaprogramról. Köszöntöm Balogh László helyettes államtitkár urat, úgy is, mint bizottságunk tiszteletbeli tagját, hiszen nagyon sokszor az elmúlt időben részt vett bizottsági ülésünkön.

Tisztelt Bizottság! A korábbi évekhez hasonlóan bizottságunk ezúttal is megtárgyalja a kormány által az Európai Bizottságnak és az Európai Tanácsnak a 2021. április 30-án benyújtott konferenciaprogramját. Az idei európai szemeszter más, mint a korábbiak, a nemzeti reformprogramok helyébe tudniillik a helyreállítási tervek lépnek. A konvergenciaprogram alapján a tavalyi nehéz év után a megfelelő válságkezelési intézkedések, továbbá a gyors és hatékony fellépés következtében ismét visszatérhetünk a tartós növekedési pályához.

Tehát még egyszer köszöntöm Balogh helyettes államtitkár urat, akit arra kérek, hogy röviden foglalja össze és ismertesse a 2021. évi konvergenciaprogram főbb elemeit. Tessék parancsolni! Államtitkár urat illeti a szó.

Balogh László tájékoztatója

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Nagy öröm számomra, hogy hosszú idő után ismét, de mégis a bizottság körében találkozhatunk.

Tekintettel arra, hogy az európai szemeszterről viszonylag régen volt módunk és alkalmunk beszélni, elnök úr engedelmével néhány szót azért arról szeretnék szólni, hogy maga a járványhelyzet és a járványhelyzetből fakadó gazdasági visszaesés hogyan alakította át, azt nem tudjuk, hogy átmenetileg vagy milyen időszakra, de hogyan alakította át a szemeszter folyamatát.

Sajátosan az éves fenntartható növekedési stratégia, amit a Bizottság általában novemberben bocsát ki, 2020-ban már szeptemberben megjelent, és ez tulajdonképpen fölvezolta azt az új helyzetet, ahol az európai szemeszter egyrészt megállapította, hogy ez megfelelő keretet biztosít a gazdasági és foglalkoztatási politikák összehasonlítására, és ugyanakkor tulajdonképpen azt is kimondta, hogy az éves helyreállítási és ellenálló-képességi terv azon országok esetében, amelyek ezt be fogják nyújtani, ki fogja váltani az országjelentést, országspecifikus ajánlások ezen országok esetében 2021-ben nem készülnek, hanem minden energiával és erőforrással a tagállamok, illetve maga a Bizottság az RRF, illetve az RRP kialakítására, értékelésére, összeállítására fog törekedni.

Tehát egyelőre azt tudjuk, hogy 2021-ben, ahogy mondtam, országjelentés nem készült, nem készül, és országspecifikus ajánlások sem, kivéve a költségvetési, tehát a fiskális kérdések tekintetében.

Azt, hogy ez mennyi ideig fog tartani, ma nehéz megállapítani. Eltérő nézetek vannak. Vannak olyan országok és olyan vonulatok, amelyek azt gondolják, hogy ez egy teljesen átmeneti helyzet; vannak olyanok, akik abban az irányban szólnak föl és tesznek javaslatokat, hogy ez a közelítés maradjon tartós; és vannak olyanok, akik ezt véglegesnek szánják. Azt gondolom, hogy ezt majd a jövő fogja eldönteni, hogy milyen irányba megyünk.

Nos, ilyen keretek között és ilyen keretek mellett született meg idén a konvergenciaterv. Ahogy elnök úr is említette, a nemzeti reformprogramot be lehetett - ez egy lehetőség volt, ha tetszik, erős ajánlás volt - építeni a nemzeti helyreállítási és ellenálló-képességi tervbe. Magyarországon az a döntés született, hogy a nemzeti reformprogramot meghagyjuk külön dokumentumnak, végül is a műfaja eltér magának a helyreállítási tervnek a műfajától, ezért nemzeti reformprogram is benyújtásra került a konvergenciaprogram mellett.

És most néhány szót magáról a konvergenciaprogramról, amelynek összeállítása mindig komoly kihívást jelent természetesen, hisz négy évre előre kell előrevetíteni azt, hogy mi történik, a gazdaságpolitika milyen nemzetközi fejleményekkel, piaci fejleményekkel számol, és ehhez képest a kormány milyen gazdaságpolitikai megoldásokat javasol.

Négy évre előretekinteni sosem könnyű, ahogy egy, azt hiszem, dán fizikus mondta, az előrejelzés sosem könnyű, főleg ami a jövőt illeti. Ez ebben az esetben különösen igaz, amikor is a járvány és a járvánnyal kapcsolatos helyzet alapvetően nem közgazdasági gyökerű, nem közgazdasági kérdésekkel kell foglalkozni, hanem valójában egészségügyi, járványügyi kérdések azok, amelyek a gazdaságok, és itt nemcsak a magyar gazdaságról van szó, az európai, de a világgazdaság jövőjét is meghatározzák. Ezzel csak azt akartam jelezni, hogy a bizonytalansági elemek

jelentősek. Mindezen bizonytalansági elemeket is figyelembe véve készítette el Magyarország, illetve a többi tagállam részben a konvergenciaprogramját, részben a stabilitási és növekedési jelentését.

Ezt előrebocsájtva talán egy lényeges kiindulópontot mindenképpen meg kell említeni, hogy a konvergenciaprogram abból indult ki, hogy amikor 2020 tulajdonképpen második negyedévében a válság, a járvány megjelent Magyarországon, a gazdaság és az élet, a gazdasági élet számos területén leállításokkal kellett számolni, akkor a magyar gazdaság ütőképessége, ellenállóképessége kifejezetten erős volt. Egy viszonylag dinamikus növekedéssel a hátunk mögött, 2013-14-től jól látható, hogy az átlagos gazdasági növekedés a 3,5 százalékot is meghaladta évekre lebontva, és az utolsó három évnél minden évben messze 4 százalék fölött volt ez a gazdasági növekedés, az utolsó évben talán az 5 százalékot is elérte. Tehát nagyon erős gazdasági növekedéssel a fiskális egyensúly alapvetően rendben volt, és egy nagyon jelentős adósságcsökkentési pályára került rá a magyar gazdaság, bőven 70 százalék alatt, hatvanötégész-egynéhánytized százaléknál tartózkodott az adósságállomány.

Természetesen a sokk az sokk, tehát az ütés a magyar gazdaságon is, mint ahogy minden európai és Európán kívüli gazdaságon meglátszódott, jelentős volt, különösen a második negyedév folyamán. Az első negyedévben a magyar gazdaság még pozitív növekedést tudott fölmutatni, úgy, hogy márciusban a leállások már megkezdődtek, de még így is egy 2,1 százalékos növekedés lehetett. Sajnos a második negyedév az egy durva, 13 százaléknál is nagyobb csökkenést okozott. Ezt előrevetítve vagy ebből kiindulva lépett a gazdaság, a 2020-as év egészét tekintve egy negatív, 5 százalékos visszaesést mutatott a GDP, és a költségvetési deficit is mínusz 8 százaléknál nagyobb volt, 8,1 százalék.

Azt lehet állítani, hogy ez egy jelentős visszaesés, és nem vitás, ez egy nagyon komoly és nagyon jelentős visszaesés. De abban a pillanatban, hogyha ezt kontextusba helyezzük Európával, akkor azért azt látjuk, hogy ez a visszaesés kisebb, mint az Európai Unió átlaga. Az Európai Unió átlaga, ha gyorsan rátekintünk a táblázatra, akkor azt mutatja, hogy 6,7 százalék volt, míg a magyar visszaesés mindösszesen, és ez is sok természetesen, mínusz 5. A költségvetési deficit helyzetében is nagyjából közepen evezünk, de jobb, mint az Európai Unió átlaga, és egy sor mutatóban a visszaesés ellenére az Európai Unió átlagánál messze jobban - vagy kevésbé rosszul, mondjuk így - sikerült a válságnak a legnehezebb évét, a 2020-as évet átvészelni.

A GDP visszaesésében a legjelentősebb tényező a szolgáltatások visszaesése és azoknak az elmaradása maradt. Ez érthető, hisz a szolgáltatási ágazatban vannak az úgynevezett kontakttevékenységek, amelyek nyilvánvalóan a válság kitörésekor az első és egyébként a második hullámban, majd a harmadik hullámban is leghamarabb leállításra, illetve szüneteltetésre kerültek. Talán még annyit érdemes megjegyezni, hogy a szűkebb régiókat is figyelembe vesszük, a magyar GDP-csökkenés a szlovák és a cseh GDP-visszaesésnél is valamilyen mértékben kisebb volt.

Nem akarom szaporítani a szót, de fontos és lényeges elem, hogy a jövedelmek, a reáljövedelmek tekintetében ebben az időszakban is - elsősorban a gyors és elég határozott kormányzati intézkedéseknek megfelelően - számos olyan bért, jövedelmet segítő intézkedés született, ami a jövedelmeket, a munkajövedelmeket és ezeknek a reálértékét szinten tudta tartani, sőt, ezek még növekedni is tudtak 2020 folyamán. Ez egy fontos dolog, fontos dolog lesz majd a jövőt illetően, és erre majd visszatérek a bevezetőm végén.

A beruházási ráta a gazdasági tevékenység mérséklődése ellenére is magas tudott maradni. 27 százalék a beruházási ráta 2020-ban, ami gyakorlatilag azt vetíti előre, hogy komoly kapacitásbővítés történik. Nyilvánvalóan a termelési kapacitás, egyébként a szolgáltatási kapacitás és később majd az exportkapacitás tekintetében is,

ha ezek beérnek, fontos meghatározó elemek tudnak lenni. Ezért ha előretekintünk az elkövetkező három-négy évre, ez az egyik olyan fontos tényező, amivel számolhatunk kellő optimizmussal, hogy ezek a kapacitásbővítések belépnek, működni fognak és erősíteni fogják a megtakarításokat.

A háztartások megtakarítása nőtt az elmúlt időszakban. A reáljövedelmek nem csökkentek, egy sor szolgáltatási fogyasztás viszont valamelyest csökkent, és nem vitatható módon a háztartások megtakarítása jelentősen nőtt. Erre a megtakarításra, ami a háztartásoknál ma szerepel, a gazdaság újraindításával természetesen számol a gazdaságpolitika. Az elhalasztott kereslet és nyilván szolgáltatási kereslet tekintetében is ezek a megtakarítások, adott esetben beruházások, lakáscélú beruházások vagy más típusú beruházások tekintetében is ezek egy része legalább nagy valószínűséggel felhasználásra tud kerülni, és serkenteni fogja tudni a gazdaságot.

Nagyon jelentős, és azt kell mondjam, hogy európai mércével is talán kimagasló a foglalkoztatás, illetve a munkanélküliség kérdése. Nyilván azt nem lehet mondani, hogy érintetlenül hagyta a munkaerőpiacot a válság, de a foglalkoztatás tekintetében az utolsó békés hónapnál vagy periódusnál közel 4,7 millió foglalkoztatottat tartott nyilván a statisztika, 4,68-at egész pontosan, és ehhez képest 2020 átlagában, tehát amikor már tíz hónap válsággal sújtottnak minősül, gyakorlatilag 80 ezer fővel volt kevesebb a foglalkoztatott. Ez egy 0,9 százalékos csökkenést jelent, de azt kell mondjam, hogy ez más európai országok statisztikáival összehasonlítva egy rendkívül hízelgő szám.

A munkanélküliség is minimálisan nőtt, tehát olyan országokhoz képest, ahol 6, 7, sőt, 8 százalékos munkanélküliségi szintre ugrott föl a korábban a magyar munkanélküliségi szinttel nagyjában-egészében egy szinten lévő munkanélküliség, a változás nem érte el az 1 százalékpontos változást sem. Természetesen mindenkinek, aki időlegesen elvesztette a munkáját, ez nem jó hír, de ha az arányokat is kontextusba helyezzük, egy válság idején, azt kell mondjam, hogy ez egy komoly, nagyon komoly eredmény európai kontextusban.

Az infláció 2020-ban 3,3 százalékot tett ki, ez jelentősebb, mint az Unió egészében. De ezzel kapcsolatban inkább majd előretekintő jelleggel szeretnék néhány szót szólni.

Ami a jövőt illeti, a magyar gazdaságpolitikától a kormány azt várja, és ez a konvergenciaprogramból kifejezetten látható, hogy az a számtalan gazdaságpolitikai intézkedés, a beruházások támogatása, a vállalkozások támogatása, a jövedelemkiegészítések, a családtámogatások, a lakásépítés különböző csatornáin a lakásépítéshez nyújtott támogatások komoly eredménnyel és komoly módon járultak és járulnak hozzá a jövőben is a gazdaság mozgásban tartásához, a gazdaság revitalizálásához.

Ebben az évben a gazdaságpolitikai előrejelzések hozzávetőlegesen, nem hozzávetőlegesen, egészen pontosan 4,3 százalékos növekedést vetítenek előre, és '22-re pedig 5,2 százalékos növekedéssel számolunk. A hátralévő, 2025-ig tartó periódusban azzal számolunk, hogy a növekedés 4 százalék magasságába kerül. Természetesen ehhez hozzá kell számolni és hozzáadódik az az Európai Unióból származó addicionális forrásmennyiség is, amit részben magukban a kohéziós alapokban rendelkezésre álló összegek jelentenek - ez több mint 27 milliárd euró -, az agrárterületen hozzáférhetővé váló támogatások - amely majdnem 11,9 milliárd, tehát majdnem 12 milliárd euró - és nem utolsósorban a helyreállítási és ellenálló-képességi program 8,5 milliárd eurós összege. Ez így összességében több mint 40 milliárd eurót tesz ki a hétéves periódusban. Ha kiszámoljuk, ha egyenletes eloszlással számolunk, ez a magyar GDP-nek évente nagyjából a 3,4 százaléka. Tehát ennek és a kormányzati intézkedéseknek nagyon komoly olyan hozzáadottérték-eleme van, amellyel ez a

növekedés azt jelentheti, hogy vissza tud térni a magyar gazdaság arra a növekedési pályára, amelyről sajnálatos módon 2020-ban a járvány és a Covid-19 eltérítette.

Talán arról érdemes még néhány szót szólni, hogy fiskális szempontból ez mit jelent. Mint említettem, 2020-ban -8,1 százalék volt a fiskális hiány. Ez 2021-ben némileg javul, de hozzá kell tennem, hogy csak némileg javul, -7,4 százalék tud lenni. Itt nagyon fontos azt figyelembe venni, hogy a fiskális egyensúlyt és a csökkenő adósságpályára való visszatérést a kormány rendkívül fontosnak tartja változatlanul, azonban meg kell találni azt az egyensúlyt, amely ezt a visszatérést, a csökkenő pályára való visszatérést és a gazdasági növekedés lendületét nem veszélyezteti. Tehát itt nagyon sokan azt mondják, hogy ez már nem is egzakt tudomány, hanem egyfajta művészet, de mégis ez a fajta egyensúlyozás rendkívül fontos.

Az látszik, és nagyon érdekesen az látszik, és engedjék meg, hogy erre föl hívjam a figyelmet, hogy ez a fajta kettősség és óvatosság, amikor az Európai Bizottság maga - de hozzáteszem, hogy a Nemzetközi Valutaalap vagy az OECD is - a tagállamoknak azt sugallja, hogy fokozatosan ugyan vissza kell térni a korábbi egyensúlyi pályákra, de ezt nagyon óvatosan tegyék, mert fontosabb, vagy ha tetszik, időben sürgősebb, hogy a gazdaság helyreállítódjék, és az egyensúlyi pályára való klasszikus követelményekhez való visszatérés csak fokozatosan, óvatosan és a növekedési pályára való visszatérés veszélyeztetése nélkül történjék meg.

Ez azért nagyon fontos, mert ha visszaemlékszünk 10 évvel, 11 évvel ezelőtre, mikor a nagy pénzügyi válság volt 2008-2009-ben, akkor az általam előbb említett három nemzetközi szervezet ennek pontosan az ellenkezőjét mondta. A jó hír az, hogy ezek a nemzetközi szervezetek tanultak a rossz példából vagy a rossz gyakorlatból, és most körülbelül azt mondják, megítélésünk szerint egyébként nagyon helyesen, amit a magyar kormány mondott annak idején 2010-11-12-ben. Nem akarnék ezzel dicsekedni, de önmagában azt a tényt érdemes megállapítani, hogy változott a nemzetközi intézményrendszer megközelítése, és ami unortodoxnak minősült még 10-11 évvel ezelőtt, az ma a mainstream még ezen nemzetközi szervezetek esetében is.

Nemrégiben Kristalina Georgieva, aki az IMF vezérigazgatója, a tavaszi ülészenon mondott egy hosszas beszédet, és az volt a lényege, hogy „spending, spending and spending”, tehát „költekezni, költekezni, költekezni”, ezt javasolta mint az IMF ügyvezető igazgatója a tagállamoknak. Persze a mondat úgy folytatódott, és amint a gazdasági fellendülés elindult, akkor térjünk vissza azokra a normákra és sztenderdekre fokozatosan, amelyeket egyébként az IMF magának vall. És ő maga is megállapította, hogy „furcsa lehet most az én számból ezt hallani”. És tényleg furcsa volt.

Visszatérve a magyar konvergenciaprogramra: az adósságpálya és a fiskális csökkenés úgy néz ki, hogy 2024-re tervezi a gazdaságpolitika a 3 százalékos fiskális egyenleget elérni, a -3 százalékot, és a bruttó államadósság 2024-re érné el a 75,7 százalékot. Tehát abban elkötelezett a kormány, hogy a csökkenő pályára való visszatérés megtörténjék, ezek már kézzelfogható, jelentős csökkenések, és hozzá kell tegyem azt is, hogy ez az adósságállomány-csökkenés jelentősebb ütemét tekintve, mint amit az Európai Unió tagállamai vagy az Európai Unió átlaga vetít előre.

Csak érdekességképpen: a Pénzügyminisztériumban a kollegáim összehasonlították a mi konvergenciajelentésünket és a többi tagállam konvergencia- vagy stabilitási, növekedési jelentését, és ebből azért az derül ki, hogy például az adósságpályát illetően az Európai Unió tagállamainak átlaga 92,5 százalék lesz '21-ben, és úgy, hogy 90 százalékról nő föl egy szűk 2 százalékkal, 90,7-ről. Tehát magyarul, az Unió tagállamainak többsége ebben az évben még növeli az adósságát, miközben mi szándékaink szerint ezt már csökkentenénk, és a csökkenés csak jövőre, minimálisan kezdődik meg az Unióban, 87 százalékra.

Tehát csak azt akarom ezzel mondani, hogy a különbség, egy bő 10 százalékos különbség, 10-12 százalékos különbség a periódus egészében megfigyelhető az Unió átlaga és közöttünk.

Nem szeretnék ilyen részletekben hosszasan elveszni. Abban vagyok egészen biztos, hogy ott, ahol már most azt látjuk, hogy nagyon pozitív növekedés és a válság előtti termelési szint fölött van az ipari termelés, nagyon pozitív és nagyon bizalomteli várakozásoknak nézhetünk elébe. Egy sor olyan nagyberuházás történt és történik Magyarországon, ami akár idén, de jövőre termőre fordul, és nagyon komoly és technológiailag nagyon fontos, termelékenységet növelő beruházásokként fognak fungálni, egészen biztosak vagyunk, hogy ez nagyban hozzá fog járulni az exportkapacitások bővítéséhez, és a szolgáltatásexport újraindulása is komoly tartalékokat rejt magában. Ezzel párhuzamosan a lakásépítések és az olyan építkezések, ahol az építőipar beruházási infrastruktúrákat, intézményeket, raktárakat, gyárépületeket épít, ez is nagyon komoly lendítőerőként jelenik meg, és mint említettem, a háztartások megtakarításában található, ha tetszik, elhalasztott fogyasztás is nagyon sokat lendíthet előre.

Közben az órára nézek, és lehet, hogy a kelleténél hosszabban beszéltem. Ez egy 80 oldalas konvergenciaprogram, de valószínűleg még nagyon sokáig és nagyon sok részletéről lehetne beszélni, és nem is biztos, hogy minden egyes elemében lehet nagyon egzakt és konkrét válaszokat adni, de természetesen ennyi bevezető után szívesen állok rendelkezésre a válaszok megadásával. Elnök úr, nagyon szépen köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen. Reggelig elhallgatnánk államtitkár urat. Köszönjük a pontos és tartalmas beszámolóját, mint mindig.

Tisztelt Bizottság! A vitát megnyitom. Akinek kérdése, véleménye van, elmondhatja. *(Jelentkezések.)* Elsőnek Juhász Hajnalka jelentkezett, utána Bana Tibor, Balczó alelnök úr. Összegyűjtjük a kérdéseket szokás szerint, és én majd utána pedig visszaadom a szót államtitkár úrnak. Akkor elsőnek Juhász Hajnalkáé a szó. Tessék parancsolni!

JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr, és köszönöm a helyettes államtitkár úrnak a részletes beszámolót. Nekem az a kulcsmondat maradt meg többek között, hogy amikor a Covid idején a magyar gazdaságnak szembe kellett néznie ezzel a kihívással, akkor nagyon erős és ellenállóképes volt, és azt gondolom, hogy ez egy kulcsmondat.

Én azt szeretném megkérdezni, tekintettel arra, hogy az elmúlt időszakban nőtt a minimálbér, a garantált bérminimum, és a vállalkozásokat, valamint a dolgozókat terhelő adók is jelentősen csökkentek, hogyan látja a helyettes államtitkár úr, milyen hatással lesz a vállalkozásokra ez a pozitív változó piaci és támogató környezet, és emellett tartósan a magyar gazdaságra. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Balczó Zoltán alelnök úr következik.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Bana Tibor jön!

ELNÖK: Tessék parancsolni! Akkor Bana Tibor, igen.

BANA TIBOR (független): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Először is szeretném megköszönni a

beszámolóját, amely valóban kitért minden fontos részletre. Én a konvergenciaprogrammal kapcsolatban azt szeretném kérdezni az államtitkár úrtól, hogy ez alapján a kormány úgy nyilatkozott, hogy idén nem számolnak kirívó inflációval, a tavalyihoz képest semmiképpen nem számolnak jelentősebb inflációval. Viszont jelenleg is látható az, hogy az áprilisi adatok tekintetében ez 5 százalékot meghaladó. Az MNB, a Magyar Nemzeti Bank ugyan úgy nyilatkozott, hogy ez csak ideiglenes, ezzel ellentétben viszont több pénzügyi szakember azt az álláspontot képviseli, hogy tartós maradhat, tehát a következő hónapokban is ezzel kell majd szembesülnünk.

Én azt szeretném kérdezni a helyettes államtitkár úrtól, hogy milyen lépéseket tervez a kormány annak érdekében, hogy mérséklődjön a drágulás, és hosszú távon ne szálljon el az infláció. Nagyon szépen köszönöm előre is a válaszát.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor most következik Balczó alelnök úr. Tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Elnök Úr! Köszönöm a szót. Én is megköszönöm a helyettes államtitkár úrnak a részletes exozéját. Én is elhallgatnám reggelig, de megmondom őszintén vagy be kell vallanom, hogy nyilván mindennek a pontos értelmezéséhez nincs meg a közgazdászai szakmai felkészültségem.

De ezt a 80 oldalas anyagot átnézve, átfutva, részben részletesebben megnézve nyilván az elismerésemet fejezem ki, hiszen egy olyan alapos anyag, és olyan kitekintések vannak a keretes részekben, amely egy nagyon komoly munka. Ez független attól, hogy én ellenzéki képviselőként alapvetően kritikus megjegyzéseket szeretnék tenni arra vonatkozóan, amit másképp látok. Ez nem feltétlenül arra vonatkozik, hogy milyen eszközöket és hogyan akar a kormányzat alkalmazni, hanem szerintem az elmúlt időszak értékelése pozitívabb annál, mint ahogy ezt én látom.

Annyit még hadd mondjak, hogy azt, hogy az európai szemeszter tekintetében, ha jól értettem, tehát országspecifikus ajánlások most nem fognak születni, illetve éves beszámoló sem, nagyon pozitívnak tartom. Bevallom, hogy jómagam európai parlamenti képviselőként sosem szavaztam meg az európai szemesztert, azért nem, mert úgy láttam, hogy a szükséges közös fontos irányokon túlmenően jelentős mértékben korlátozza az adott tagországoknak a döntését ezen a téren. Úgyhogy ez mindenképpen pozitívum.

Az anyag tartalmazza azt a talán alapkonceptiót vagy -felfogást, hogy jó időkben az adósságrátát csökkenteni kell, míg rossz időkben az államnak be kell avatkoznia a gazdasági válság negatív hatásainak mérséklése érdekében. Ez az anticiklikus gazdaságpolitika, amivel én személy szerint egyetértek, és azt, hogy most az államadósság milyen szintre ment el, én nem kifogásolom. Annyit azért hadd tegyek hozzá, hogy én úgy ítélem meg, hogy a gazdaságvédelmi akcióterv jelentős részben nagyon komoly összegeket nem azokra a területekre koncentrált, amelyekre kellett volna. Én nem akarom itt elmondani azt a plenáris ülésen sokszor elhangzott ellenzéki felsorolást azokról a projektekről, amelyek megítélésünk szerint nem szolgálták ezt a célt.

Annyit hadd mondjak még, hogy arról van szó, szó szerint akarom idézni, hogy a válság közepette is jelentősen emelkedő béreknek volt köszönhető ez, ez és ez. Na, most ez statisztikailag igaz. A teljes munkaidőben foglalkoztatottaknak 9,7 százalékkal növekedett a jövedelme az elmúlt évben, aminek az előnye az országgyűlési képviselők is élvezik. Aztán hogy ki mit próbált ezzel kompenzálni, az a saját dolga. Tudniillik a súlyos kérdés az volt, hogy nagyon sokan elvesztették az állásukat, pontosabban négy órában, két órában lettek foglalkoztatva. Tehát valójában az én

megítélésem szerint a magyar lakosság jövedelmi helyzetét nem az jellemzi kiemelten, hogy a napi nyolc órában foglalkoztatottaknak mennyi lett, hanem az jellemzi, hogy sokan kerültek olyan helyzetbe, hogy kettő vagy négy órában lettek foglalkoztatva.

Egyébként arra, hogy a vállalkozásokat mennyire tudta segíteni a gazdaságvédelmi akcióterv, azért annyit hadd mondjak, hogy 2020 első félévében a végelszámolások száma 40 százalékkal nőtt az előző évhez képest. 2020-ban, a teljes évet nézve 12 ezer végelszámolási eljárás került közzétételre, amely az elmúlt hét év legmagasabb értéke. Tehát ez számomra azt jelzi, hogy túlzottan pozitív az az értékelés, amit a kormányzat mond. De nyilván a mikro-, kis- és középvállalkozások számára vissza nem térítendő támogatások közül nagyon szerény részek vannak, zöld nemzeti bajnoki program, ezeket alapjában véve a hitellel segítik. Mi úgy érezzük, hogy az, hogy Magyarországon nem került sor arra, hogy az álláskeresői járadéknak ebben a kritikus időszakban legalább a hosszát, időtartamát és összegét pozitívan változtassuk, ezt egy súlyos hiányosságnak tekintem.

De az, hogy a gazdaság helyreállításához rekordösszegű új uniós forrás áll majd rendelkezésre a következő években, nagyon fontos. Ennek a részleteire a következő napirendi pontnál térnék ki, hogy hogyan tekintek arra, hogyan ítélem meg azt, hogy csak az úgynevezett támogatási részét kívánja az ország igénybe venni egy utolsó, huszonegyedik órában történő változtatással.

Végül egyetlen téma még, hogy a működőtőke beáramlása járványidőszakban is töretlenül folyt, összességében megállapítható, hogy Magyarország vonzó célpontja a működőtőke-befektetésnek. Az elmúlt években a Távol-Keletről érkező fejlesztések nyomán diverzifikáltabbá vált a befektetői kör. Mi úgy ítéljük meg, hogy a külfölditőke-beáramlást nagyon értékén kell kezelni, mert az a versenyképesség, amit Magyarország nyújtani tud, 2015-ben Szaúd-Arábiában világosan megfogalmazta Orbán Viktor miniszterelnök, azt mondta, jöjjenek Magyarországra befektetni, mert Magyarországon a munkaerő a képzettségéhez mérten meglepően olcsó, és a munka törvénykönyve nagyon rugalmas. A munka törvénykönyve még rugalmasabb lett, a rendkívül olcsó az még mindig igaz, az elmúlt évek növekedése ellenére az életszínvonalra jellemző adatok alapján a visegrádi négyek között is az utolsó helyen vagyunk.

Végezetül azt azért megkérdezem, a kérdésem most őszinte, hogy a Távol-Keletről érkező feljegyzések nyomán ez működőtőke-beáramlás-e, ami például Kínából történik hitel formájában, akár a Budapest-Belgrád vasútvonal finanszírozására hitelt nyújt, amit végül mi fizetünk. A Fudan Egyetem részleteibe nem megyek bele, de ott is egy hitel révén valósul meg. Ezt önök működőtőke-beáramlásnak tekintik-e, vagy ez egy hitelkategória, ami nem ez? Elnézést, hogyha hosszú voltam.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Következik Győri Enikő képviselő asszony.

GYŐRI ENIKŐ európai parlamenti képviselő: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Tisztelt Államtitkár Úr! Én is köszönöm a beszámolót. Nagyon jó, hogy tényekről beszélhetünk, számokról, de nem csak magyar számokról, európai uniós számokról is. Külön köszönöm államtitkár úrnak, hogy egy uniós kontextusba és összehasonlításba tette ezeket a számokat, mert azt hiszem, hogy ezek mindennél egyértelműbben beszélnek. Igenis kihúzzhatjuk magunkat Brüsszelben mi is az Európai Parlamentben, a gazdasági bizottságban és mindenhol, ahol számokkal is foglalkoznak, mert amit államtitkár úr igen szerényen mondott, szerintem az nagyon helyes, de tudatosítsuk önmagunkban, hogy óriási eredményeket értünk el a sokak által gyalázott 2010-től vitt gazdaságpolitikával. Sikerült úgy

megegyeztetni a magyar gazdaságot, hogy ezt a nagyon komoly sújtást, ami mindenkit ért, azért nagy eltérés van az előző válság és a jelenlegi között, ebből egyetlenegy ország sem tudott kimaradni, akkor egyébként az Európai Unió jobban megszenvedte a válságot, mint a világ többi része, most mindenkit ugyanúgy sújt, aztán majd meglátjuk, hogy ki mennyi idő alatt tud helyreállni, talpra állni.

Azt pedig, hogy a magyar gazdaság ellenálló képessége megerősödött, a számok egyértelműen mutatják. Az, hogy mi a Covid előtti gazdasági teljesítményt az idei év végére visszanyerjük, míg az Európai Unió csak egy évvel később, azt hiszem, hogy ez összesítve a számokat mindennél többet elmond.

Balczó alelnök úrnak hadd reagáljak arra a felvetésére, hogy milyen sok helyen úgy érezte, hogy a magyar lakosságot nem sikerült kellően segíteni. Én azt hiszem, hogy az a magyar válságkezelés tökéletes összhangban volt az előző évek válságkezelésével, ez pedig nem más, mint a munkaalapú társadalom. Tehát igenis azért az állás nélkül maradtak kaptak segítséget, ezek a jövedelemplótló támogatások magyar forrásból, európai uniós forrásból működtek. És még továbbra is azt gondolom, hogy lehet azt mondani, hogy ez csak 1 órás, 2 órás, 8 órás, milyen szerződés; sokkal jobb, ha egy polgárnak van bármilyen foglalkoztatása, még ha az ideiglenes megoldás is, hiszen válságban vagyunk, mintha egyébként csak a segílyt várja, mert ez tartja őt a munkaerőpiacon, ez teszi lehetővé, hogy ő is alkalmazkodjon, esetleg új képesítéseket szerezzen. Tehát azt gondolom, hogy ez megfelel annak a munkaalapú társadalom koncepciónak, amin 2010 óta dolgozunk.

Még egy megjegyzés. Ha megnézzük egyébként, hogy milyen helyreállítási tervünk volt, meg az, amit benyújtottunk, meg milyen programokba próbálunk beszállni, az azt mutatja, hogy igenis ez mind jövőbe irányuló befektetés, mert ha olcsó vagy ingyenes hitelt kapnak a vállalkozók, akkor abból úgy tudnak kimászni, hogy az a jövőre szólóan is a gazdasági teljesítményüket serkenti. Ez egyébként eltér például a sokat magasztalt amerikai válságkezeléstől meg az ingyenpénztől. Én nem hiszek az ingyenebédben, az ingyenpénzben, hanem csak a jövőbe szóló befektetésekben.

És most két konkrét kérdés államtitkár úrhoz. Az egyik az adózás témaköre. Említette, hogy kapunk azért fiskális ajánlásokat, és az egyikre Balczó alelnök úr is utalt, hogy a szemeszterben, az országspecifikus ajánlásokban szoktunk kapni olyanokat, amiket nem szeretünk, adózásban sosem szoktuk szeretni. Nem vagyunk ezzel egyedül, hat ország van, amelyet rendszeresen agresszív adótervezéssel vádolnak. Ezt lefordítom: az agresszív adótervezés az alacsony adókkal operálást jelenti, a versenyképességet ez a hat ország próbálja alacsony adókkal segíteni. Brüsszel ezt nem szereti. Iszonyatos baloldali nyomás van. Én voltam az európai szemeszter utolsó jelentéstevője, és ott folyamatosan azt hallgattam, hogy ez katasztrofális, ez tarthatatlan, és minél magasabb adókkal kell operálni, mert az lesz jó mindenkinek, és akkor van szociálpolitikára pénz. Kicsit egyszerűsítem, de nem állok távol a valóságtól.

Ráadásul, ha ezt hozzákötöm ahhoz, hogy folyik a növekedési, stabilitási paktum reformja, egyelőre még csak a gondolkodás, de iszonyatos erős nyomás van arra, hogy mostantól ne csak kihasználjuk a jelenlegi szabályok rugalmasságát, amelyek lehetővé tették, hogy most eltérjünk a 3 százalékos deficitcélról, az adósságcélról, hanem hogy ezeket örökre töröljük el, és vegyük ki még a szerződésekből is. Borzasztó erős nyomás van ebbe az irányba. A Bizottság indított egy konzultációt erről, amit felfüggesztett a válság miatt, de ez újraindul. A Parlamentből óriási erők küzdenek azért, hogy végre ez megváltozzon, és ne legyenek szabályok. Én ezt nagyon veszélyesnek tartom. Kérdezem, hogy az eddigi elképzelésekhez a reformról ott mi a magyar álláspont, és hogy állunk szövetségeseinkkel, hogy itt ne szabaduljon el végzetesen, ami azt hiszem, hogy a jövő generációjának megy egyértelműen a kárára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Több kérdést nem látok. Tisztelt Államtitkár Úr! Visszaadom a szót. Kérem, hogy röviden válaszoljon a feltett kérdésekre. Tessék parancsolni!

Balogh László válaszai

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Nagyon szépen köszönöm a nagyon sok releváns kérdést és izgalmas kérdést is. Talán kezdem, és megpróbálok sorrendben menni a kérdésekkel.

Az első kérdés az adózás, a vállalkozások adózásáról, adózási helyzetéről, szocpolitikai járadékról szólt. Tehát az látható, azt gondolom, most is és magából a konvergenciaprogram előrevetítő részéből, hogy a kormány a vállalkozások adóterheit azért folyamatosan csökkentette, csökkenti és csökkenteni kívánja a jövőt illetően is. Ez a hatéves bérmegállapodás kétségkívül a jelenlegi helyzetben nem hozta azokat a föltételeket, vagy legalábbis az utolsó periódusban, amit szerettünk volna, ennek ellenére már tavaly egy viszonylag jelentős lépést, 2 százalékos csökkentést megléptük, és amint a feltételrendszerben bekövetkező változás létrejön, ez folytatódni fog.

De ha hozzáteszem, hogy a társaságiadó-kulcs 9 százalék, tehát a legalacsonyabb, a kormány nem kívánt ehhez hozzányúlni a válság ellenére sem, sőt ezt a jövőben is fönny kívánja tartani, akkor azt gondolom, hogy a vállalkozásoknak ez is egy nagyon fontos olyan támogató eleme. Az adózás tekintetében a vállalkozások, főleg a kisvállalkozások egy sor lehetőséget kaptak az adóterheik megfizetésének a fölfüggesztésére, halasztására, erről nem beszéltem, de egy sor olyan adózási technikai intézkedés is történt, ami a legnehezebb helyzetben nagyon sokat tudott segíteni a vállalkozásoknak.

Nem beszéltem még egy dologról, ami a vállalkozások igen nagy részének nagyon sokat számít, a hitelmoratóriumról. Tehát a vállalkozásoknak közel 50 százaléka élt a hitelmoratóriummal. Hozzáteszem, hogy a kormány által tavaly meghirdetett hitelmoratórium eredendően is a leghosszabb volt Európában, kilenc hónapot automatikusan senki nem hirdetett meg, és nem kellett semmifajta kérelem vagy kérvény ennek a benyújtásához. Fordítva kellett, tehát aki nem akart élni a moratóriummal, annak kellett szólnia a saját bankjának, hogy ezt nem kívánja tartani. 1000-2000 milliárdos nagyságrendben maradt a vállalkozásoknál pénz csak a hitelmoratórium fölfüggesztése miatt. És nyilván lehetne még sorolni a támogatásokat.

Csak azt akartam ezzel jelezni, hogy nagyon nagy erők mozdultak meg, és nagyon támogató volt az adózási és az adózáshoz kapcsolódóan mindenképpen kell mondani, hogy a hitelmoratórium eleme is.

Infláció - ez volt a következő kérdés. A konvergenciaprogramból kiolvasható, hogy az infláció a mi várakozásunk és elképzeléseink szerint, tehát a kormányzati elképzelés szerint azon a célértéken belül marad, amit a Nemzeti Bank meghatározott magáról. A kérdés úgy szólt, hogy a kormány milyen intézkedésekkel próbálja elejét venni az inflációnak. A kérdésben benne van, hogy a kormány hogyan gondolja ezt, de azért ne felejtsük el, hogy független jegybankunk van, és az infláció a monetáris politikák követése a független jegybank feladata. Tehát ez egy nagyon fontos kérdés, de azt gondolom, hogy ezt elsősorban azért a Nemzeti Bank képviselőjének érdemes föltenni. De mi úgy látjuk, hogy a Nemzeti Banknak valamennyi eszköz a rendelkezésére áll, amellyel ezt a folyamatot kordában tudja tartani, és azt gondolom, hogy ezzel a Nemzeti Bank élni is fog, ha az a kockázat esetleg fölmerülne, hogy ebből az előrevetített sávból, inflációs célsávból az infláció mégis kimozdulna.

Az inflációt millió dolog befolyásolja, nem utolsósorban külső tényezők, olyan külső tényezők, amik a világgazdaságban jelen vannak. Csak egyre utalok: az olajár emelkedése egy nagyon jelentős elem, de most a legutóbbi fejlemények, például az

agrárárak, illetve az agrártakarmány-árak, a hiányok, amik előállnak, vagy például, hogy megint egy külső elemet mondjak, a chiphiány, ez mind keletkeztet egy sor olyan árfelhajtó-tényezőt, amelyek óhatatlanul egy olyan nyitott gazdaságnak, mint a magyar, a rendelkezésére állnak.

Nem akarom elhárítani a kérdést, de azt gondolom, hogy a felelős jegybanknak az összes olyan eszköz a rendelkezésére áll, hogy ezt a problémát megbízhatóan és jól kezeli minden olyan esetben, ami esetleg fölmerülne a külső folyamatok vagy akár a belső folyamatok miatt. A kormány egyet tud csinálni, hogy a költségvetési deficitet következetesen és módszeresen csökkenti, ugyanez vonatkozik a fiskális deficitre meg az adósságállományra is. Ezen értelemszerűen, ahogy a konvergenciaprogramban szerepel, a kormány dolgozik.

A következő kérdés: én Balczó képviselő úrral nem tudok a tekintetben vitatkozni, sőt, kifejezetten, hogy úgy mondjam, a szemeszterrel kapcsolatos ajánlások kérdésében a magyar kormányzati szereplőknek is minimum, hogy mondjam, kettős lelkülete van egy kicsit. Ezek az ajánlások nagyon sokszor nem arról szólnak, amiről szólniuk kellene, nem olyan értelemben adnak iránymutatást a magyar gazdaságpolitikának, amelyekkel szembenézünk, és sokszor tényleg olyan konkrétumokba mennek bele, részletkérdésekbe, amelyek messze nem az Európai Unió és az Európai Bizottság feladatai lennének. Vagy olyan területeket találnak meg, ahogy Győri képviselő asszony is említette volt, amelyek egyszerűen a valósággal nincsenek köszönőviszonyban, viszont ahhoz éveken keresztül képesek nagyon mereven ragaszkodni az észérvek és a statisztikák, számok ellenére. Még akkor is egyébként, megjegyzem - ha szabad egy pillanatra előreugrani pont az agresszív adótervezésre -, amikor a Bizottság szakértői maguk a folyosón elismerik egyébként, hogy igazunk van, hogy a statisztikák mellettünk szólnak, ezt már rég le kellett volna venni a napirendről, ennek ellenére ez még a tavalyi ajánlások, szemeszterajánlások között is szerepel, azzal az egy enyhe megkötéssel, hogy igaz, hogy a hét ország közül Magyarország a legkevésbé érintett. De ez olyan nagyon nem nyugtat meg bennünket akkor, amikor mi meg úgy érezzük, hogy nem vagyunk érintettek ebben az ügyben.

Visszatérve: anticiklikus gazdaságpolitika. Igen, azt gondolom, hogy ez történik. Tehát azt gondolom, ahogy elmondtam a bevezetőmben, hogy az egy nagyon fontos és lényeges elem, és ezt pozitívan kell megemlíteni, hogy ezúttal, tehát a tavalyi évben a Bizottság viszonylag gyorsan felismerte, hogy azokat a szigorú, a gazdasági és stabilitási paktumból fakadó szabályokat föl kell függeszse - ilyen eddig még nem volt, soha nem volt -, és rugalmasan kell kezelni ezeket a szabályokat, átmenetileg, pontosan azért, hogy az anticiklikus gazdaságpolitika működni tudjon. Tehát ez a pozitív oldala. Nyilván ezt minden ország másként és a saját érdekében, a saját gazdaságpolitikai specifikumának az ismeretében lépte meg.

Beruházások támogatása. Nem beszéltem arról, és azt hiszem, ez egy nagyon fontos elem, és összefügg a foglalkoztatással és külföldi beruházásokkal. Tehát nagyon sok olyan beruházás történt Magyarországon a válság ideje alatt vagy beruházási döntés, ahol a kormány komoly beruházási támogatásokat nyújtott. Azt nem mondtuk, vagy talán ez kevesebb figyelmet kapott, hogy a legtöbb ilyen nagyberuházás, ami állami támogatást kapott, az nemcsak az exportkapacitások bővítését írta elő, hanem a foglalkoztatásra is feltételt szabott, nevezetesen azt, hogy a beruházás lezárásakor és alatt nem lehet kevesebb munkaerő, mint amikor az aláírás megtörtént. Tehát magyarul: a beruházás lebonyolítása idején az a beruházó nem bocsájthatja el az embereit. Tehát ez, bár a nevében beruházási támogatás volt, de mint beruházási támogatások is, a foglalkoztatási támogatást ezen a módon célozták. Ez egy igen-igen komoly összeg volt, összesen, legalábbis az én utolsó számom, ami a fejemben

megjelenik, 600-700 millió eurónyi olyan beruházási támogatásról tudunk, ahol a foglalkoztatáshoz kapcsolódóan is kötelmet szabott meg a kormány.

Az sajnos valószínűleg teljes mértékben nem elkerülhető, hogy egyes vállalkozások végelszámolás alá kerüljenek. Tehát azért egy válságkezelés nem a teljes kompenzálása és ellensúlyozása a válságnak, az annak a tompítása. Ez persze sajnálatos, és nyilván azoknak, akiket érint, meg különösen sajnálatos. De megint azt gondolom, hogy ha európai kontextusba helyezük ezeket a számokat, akkor ez a tompítás igen-igen jól sikerült, és az arányok még mindig a magyar gazdaság és gazdaságpolitika mellett szólnak.

Ázsiai beruházások. Nem, a kínai vasútberuházás az nem ide számít. Amikre utaltunk Ázsiában, azok döntően - és szerepel is a konvergenciaprogramban, a 17. oldalon -, javarészt dél-koreai beruházások. Úgy tudom, indiai beruházás is van, de döntően dél-koreaiak, és például a legnagyobb az SK Innovation, amely kifejezetten elektromos autókhoz akkumulátorgyártásra vonatkozó kapacitásokat hoz létre. Nos, egyrészt ezek azok a beruházások, amelyekre utaltunk a szövegben. Másrészt ezek azok a beruházások, amelyek kapacitást bővítenek a technológiai fejlődéssel és hozzáteszem, már azzal az új profillal, hogy várhatóan az elkövetkező három-négy évben az elektromos autók gyártása és hajtása lesz a meghatározó.

A munkabért illetően a magyar kormánynak az elhatározott szándéka, és azt gondoljuk, hogy az elmúlt tíz évet megnézve látható, hogy a relatív munkabér, a munkaerőköltség azért egyrészt nem egyik napról a másikra és nem hirtelen nő föl és éri el az európai uniós átlagot, de ugyanakkor fokozatosan és folyamatosan nő. Itt is van egy egyensúlyi helyzet.

Tehát a magyar gazdaság termelékenységét, versenyelőnyét érdemes megtartani, miközben egyébként a reálbérnövekedés tagadhatatlan, ezt minden szám alátámasztja. De ez nem történhet egyik pillanatról a másikra, mert a magyar gazdaság versenyképességét, erről beszélünk, konvergálni kell az európai unió átlagához termelékenységben is, versenyképességben is. Azt szoktuk mondani, hogy ha elérjük az európai tagállamok fejlettségének durván a 90-95 százalékát, na, akkor lép be az a kép, hogy kell-e nekünk beszélni az eurócsatlakozásról vagy sem. Na, nem tartunk még itt, de haladunk efelé, és ebben, sajnos, a munkaerőköltség bizony egy fontos tényező. Fokozatosan közelít, de a fokozatosság egy lényeges elem. Tehát én azt gondolom, hogy természetesen mindenkinek jobb lenne, hogyha nagyobb lenne a jövedelme, de azzal veszélyeztetnénk az ország hosszú távú fölzárkózását.

Képviselő Asszony! Arra már kitértem, és teljesen egyetértek azzal, hogy minden támogatás azt a vonulatot próbálta megőrizni, hogy munkaalapú maradjon. Amennyire csak lehet, munkaalapú maradjon. Ez nem azt jelenti, hogy rászorulás esetén nem voltak szociális csatornán is elérhető támogatások.

Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a családtámogatási oldalon és csatornán, ott is azért komoly, jelentős változások voltak meg lesznek, gondoljunk csak a fiatalok, 25 év alattiak szja-mentességére.

Tehát számos hiedelem volt és lesz, de azért alapvetően munkaalapú akart maradni, és valóban, például a turisztikában vagy olyan szolgáltató szektorokban, ahol sajnálatos módon elfogyott a vendég, és nem volt, nem lehetett aktivitás, ott is a rövidített munkaidővel és egyéb ilyen eszközökkel viszonylag nagyszámú munkatársat lehetett munkában, foglalkoztatásban tartani.

A szemeszter és az agresszív adótervezés. Tehát mi az utolsó két szemeszterfordulóban, 2018-ban és '19-ben nem tudom órában vagy napban kifejezni, mennyit vitatkoztunk a Bizottság képviselőivel, a tagállamok képviselőivel. Lehet, hogy ebben a körben nagyon furcsa dolgot fogok mondani, de egy 2014-ből vagy '15-ből beragadt statisztikai szám, ahol volt egy egyszeri nagy tranzakció, ettől a Bizottság

beállt erre a vonalra, és nem hajlandó Magyarországot kiengedni ebből a körből, miközben maguk is, még egyszer mondom, elismerik, hogy Hollandiához, Luxemburghoz, Írországhoz képest a magyar szám, még ha ezt a nagyon régi statisztikai számot is veszem alapul, akkor is szabad szemmel alig észrevehető, de ezzel együtt így gondolták.

Most az igazi kérdés, hogy a növekedési paktum tárgyalásával, esetleges reformjával hol állunk. Mi azt gondoljuk, és ez konkrét kérdés, hogy maguk a növekedési paktumban lévő szabályok hihetetlenül bonyolultak, nehezen áttekinthetőek és még kevésbé követhetőek. Tehát egészen biztos, hogy ha már egyszer az európai tagállamok és a Bizottság úgy dönt, és szerintem ez európai tanácsi döntés lesz a végén, amikor nagy valószínűséggel majd a francia elnökség alatt ez a folyamat el tud indulni, de egyelőre az az ábra, hogy akkor lehet ezt a kérdést elővenni, hogyha láthatóak az egész Európai Unió szintjén a helyreállítás, illetve a fellendülés jelei. Addig ez nem időszerű. Ezzel együtt azt gondoljuk, hogy a francia elnökség alatt ez elő fog jönni.

Tehát a szabályok egyszerűsítése, követhetősége, ha tetszik, számonkérhetősége Magyarország számára fontos és fontos marad.

Ahol azt látjuk, hogy nagy viták fognak kialakulni, az az, hogy mennyire és mennyi ideig lehessen eltérni a főszabályoktól. Magyar szempontból mi azt gondoljuk, hogy azért az alapvető egyensúlyi követelmények rendkívül fontosak. Tehát az, hogy a költségvetési deficit ne legyen korlátlan, a tagállamok eladósodása ne legyen korlátlan, igenis legyen egy fejelem, rendkívül fontos.

És van még egy dolog, ez már egy kicsit módszertani kérdés is, de nagyon-nagyon nagy vitáink voltak nekünk az Európai Bizottsággal a tekintetben, amikor a strukturális deficittel számoltak. A strukturális deficit egyébként egy fiktív szám, hisz egy előre vetített, előrejelzésen alapuló fiktív számot mutatott, azt tanácsolta és kérte tőlünk az Európai Bizottság - Magyarország esetében csak kérte és ajánlotta, mert nem vagyunk az euróövezet tagjai; ha az euróövezet tagjai lettünk volna, akkor ez kötelelem lett volna -, tehát azt ajánlotta volna két évvel ezelőtt, három évvel ezelőtt, hogy fékezzük be a gazdaságot, mert hisz a strukturális deficit nagyon rossz mutatókat mutat. Azt, hogy a sebességmérő romlott el, nem mondták, de hát látszott, hogy rossz az indikátor, mert ha befékezett volna a magyar gazdaság, akkor nem tudott volna ilyen ütőképes és ellenállóképes eredményeket produkálni 4,5-5 százalékos közöti gazdasági növekedéssel. Tehát az idő és a válság előtti korszak abszolút bennünket igazolt, és szerencsére ezek csak ajánlások voltak.

Magyarul, oda akarok kilyukadni, hogy ezeket a fiktív, nagyon sok bizonytalanságot hordozó indikátorokat akként használni, hogy ezekre kötelező erejű, akár csak az eurózónában is kötelező erejű, ha tetszik, parancsok kerüljenek megfogalmazásra, ez biztos, hogy így nem jó, ezt végig kell gondolni, és szigorúan a tényeken alapuló gazdaságpolitikai ajánlások lehetnek csak elfogadhatók.

Nagyon röviden és most, 2021 májusában ennyit tudnék mondani. Nyilván majd annak idején, amikor a vita elkezdődik, ez sokkal granuláltabb és kifinomultabb is tud lenni, de körülbelül ma ezt lehet összefoglalóképpen mondani.

Elnök úr, remélem, nem voltam túl hosszú, és remélem, minden kérdésre sikerült megfelelő választ adnom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Úgy hiszem, hogy mindenki megelégedésével szeretném megköszönni államtitkár úrnak a remek beszámolóját. Nyilvánvaló, hogy a következő időszakban még néhányszor vendége lesz a bizottságnak. Szeretettel várjuk. Köszönöm szépen.

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Én is köszönöm szépen. Vizontlátásra!

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Akkor egyperces technikai szünet után folytatjuk bizottsági ülésünket. *(Szünet: 10.46-10.47)*

Tájékoztató a helyreállítási és ellenálló-képességi tervről

Folytatjuk a bizottsági ülésünket a 2. napirendi pont megtárgyalásával: tájékoztató a helyreállítási és ellenálló-képességi tervről. A napirendi pont előadója dr. Ágostházy Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkára, aki ilyen minőségében először vesz részt bizottságunk ülésén, így tisztelettel köszöntöm. Remélem, még többször fogunk a közeljövőben találkozni államtitkár úrral.

Tisztelt Bizottság! Jól tudjuk, hogy az új uniós többéves pénzügyi ciklus elején állunk. A múlt héten a kormány benyújtotta a helyreállítási és ellenálló-képességi tervet az Európai Bizottságnak, amely körülbelül 2511 milliárdos keret lehívását célozza meg a következő hat évben, és azt is tudjuk, hogy a terv jóváhagyása várhatóan augusztusban történik meg. A közvéleménnyel együtt mi, bizottsági tagok is kíváncsian várjuk az információkat államtitkár úrtól, például, hogy melyek ennek a tervnek a főbb pillérei, milyen célokra kíván a kormány a következő időszakban forrást biztosítani.

Tehát még egyszer köszöntöm államtitkár urat, és köszönöm, hogy elfogadta a meghívásomat. Államtitkár úr előzetesen jelezte, hogy a mai ülésen vetíteni is kíván, aminek természetesen nincs akadálya.

Tisztelt Államtitkár Úr! Röviden megadom önnek a szót, és majd a beszámolója után megnyitom a vitát, összegyűjtjük a kérdéseket, a kommenteket, és visszaadjuk válaszára a szót államtitkár úrnak. Ez a bizottságunk rendje. Tisztelt Államtitkár Úr! Öné a terep. Tessék parancsolni!

Dr. Ágostházy Szabolcs tájékoztatója

DR. ÁGOSTHÁZY SZABOLCS államtitkár (Miniszterelnökség): Tisztelt Elnök úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Országgyűlési Képviselők! Európai Parlamenti Képviselők! Nagyon örülök, hogy lehetőséget adnak arra, hogy a kormány nevében egy rövid összefoglalót adjak a bizottságnak a magyar helyreállítási és ellenálló-képességi tervről, részint azért, mert új típusú eszköz és a sajtóban és a hazai közbeszédben jelentős érdeklődésre tart számot, illetve vannak talán olyan kérdések is, amire a mai alkalommal sort keríthetünk, hogy tisztázzuk azokat a félreértéseket, amelyek néha hátrányosan tematizálják a közbeszédet.

Ezen a rövid diasoron egy kontextust mutatnék meg önöknek, egyrészt hogy mik a hazai fejlesztéspolitikának az eddigi eredményei, nagyon röviden, utána pedig a helyreállítási alapról, illetve a következő pénzügyi ciklusnak az arányairól, célrendszeréről adok egy rövid összefoglalót, és utána természetesen készséggel állok rendelkezésre bármilyen további kérdés megvitatására.

Az első dián Magyarországnak az Európai Unió átlagos fejlettségéhez mérhető előrelépéséről adok egy nagyon rövid összefoglalót. Az uniós csatlakozásunknál 61 százalékon álltunk, a legutolsó, Eurostat által közzétett adat szerint, ami '19 év végi, pedig 73 százalékra taksáljuk az ország egészének az Európai Unió GDP/fő mérőszámmal mért fejlettségéhez való közeledésünket. Értelemszerűen, ezt talán ebben a bizottságban felesleges is kiemelni, hogy ha feltüntetnénk az Unió egészének a növekedését, akkor sokkal meredekebb magyar grafikont is kapnánk.

A jobb oldali mutató pedig azt mutatja meg, ami, ha úgy tetszik, akkor részben mutatja a 2010 óta hivatalban lévő Fidesz-KDNP-kormányoknak a szakpolitikai

eredményeit, hogy amíg 2010 előtt Budapestnek a növekedése volt a leggyorsabb az országban, addig 2010 után Budapest folyamatos fejlődési ütemét megtartva a vidéki régiókra helyeztük elsősorban a hangsúlyt. Ez egyébként talán egy későbbi diagramon is fog látszani, hogyha betettük, hogy '13 után, amikor a kormánynak már lehetősége volt egyértelműen érvényesíteni a saját szakpolitikai döntéseit az uniós fejlesztéspolitikában, még jobban látszik ez az eltérés. 2010 előtt még volt konkrétan olyan régiónk, Észak-Magyarország, amelyik nemhogy felzárkózóban volt, hanem lecsúszóban. Ezeket a trendeket minden esetben, az összes régió esetén módja volt a kormánynak az elmúlt években megváltoztatni.

A következő ilyen makrokontextus kapcsán a munkanélküliségi rátára szeretnék kitérni. Ez a legutóbbi hivatalos publikált KSH-szám, miszerint Magyarországon 4 százalék a munkanélküliség. Látjuk azt, hogy ez Európa negyedik legjobb mutatója. Ha hozzátesszük azt, hogy a 2019 év végi adat 3,3 százalék volt, ha jól emlékszem, akkor éppen harmadikok voltunk az uniós rangsorban, akkor ez mindenképpen pozitív. Arra számítunk, hogy a '19 év végi adatot minden tekintetben még idén nyáron meg fogjuk tudni haladni. Ezt is azért hozom ide önöknek, mert talán a munkanélküliségi ráta az egyik legjobb mutató, ami az ország szociális helyzetét viszonylag objektív keretek között le tudja írni.

A következő dián a szegénységnek és kirekesztettségnek kitett népesség arányára térnék ki. Sokszor ért bennünket az a vád, hogy a magyar fejlődés nem kellően inkluzív, ezt jobbra hazai hangok próbálják bennünk tudatosítani. De ez nem felel meg az Eurostat mérőszámainak, és természetesen a saját véleményünknek sem, hisz egyértelműen látszik, hogy a szegénységnek kitett népesség aránya drasztikusan csökkent az elmúlt években, és már az Európai Unió átlaga alatt vagyunk. Ha ennek egy részhalmozát néznénk meg, ami a súlyos anyagi deprivációnak kitettek aránya lenne, ami ezen a mutatón belül van, akkor azt látnánk, hogy 2010-ben ez a mutató 21 százalék környékén volt, és, hogyha jól emlékszem, 8,7-re csökkent. Tehát az igazán súlyos szegénységnek kitettek aránya, nem pontos az arány, de majdnem a harmadára csökkent tíz év alatt, ami, azt gondolom, hogy mindannyiunknak büszkeségre ad okot.

A következő dián nagyon rövid tájékoztatást szeretnék adni arról, hogy a Magyarország számára elérhető egyes uniós források hogyan aránylanak egymáshoz, csak azért, hogy a későbbi beszélgetésnek a fókuszait könnyebben meg tudjuk találni.

A kohéziós programok, amelyek a hagyományos hétéves költségvetésnek a finanszírozási programjai, a következő években az összes uniós forrásunknak a 48 százalékát fogják kitenni, a közös agrárpolitikához, tehát elsődlegesen a mezőgazdasághoz, vidékfejlesztéshez kapcsolódó források pedig valamivel több, mint a negyedét, tehát 26 százalékát, ehhez képest tudjuk súlyozni a mai beszélgetésnek a fő tárgyát, a helyreállítási források pedig 15 százalékot tesznek ki a teljes forrásszerkezetben. Itt a diagramon már a kormány korábbi döntésének megfelelően azzal a tétellel számoltam, hogy egyelőre nem veszi föl Magyarország a rendelkezésére álló helyreállítási hitelt, mert úgy ítéltük meg, hogy erre egyelőre biztosan nincsen szüksége az országnak.

Ugyanígy két másik válságintézkedés jelenik meg meg az ábrán, amit kontextusban érdemes értékelni, ez a REACT-EU, ez szintén a pandémia első hulláma után bevezetett uniós intézkedés. Ezek a források a jelenlegi uniós ciklus operatív programjaiba olvadnak be, de egy jelentékeny 392 milliárd forintnyi forrás, aminek a felhasználása szintén a kormányzati döntéseknek megfelelően elég intenzíven folyik. Illetve egy másik érdekesség, hogy az Unió hosszú távú gazdasági programjaira modellprogramként is hivatkozhatunk, a SURE programra, ami 1,2 százalék. Ez szintén olyan, a gazdasági helyreállítást szolgáló program, ami a kormányok saját, akár a kurzarbeittel vagy a munkaerőpiaci támogatásokkal összefüggő programjainak

biztosít fedezetet. Érdekessége, hogy ez az első nagyarányú közös hitelfelvétele az Európai Közösségnek.

A többire azért nem térnék ki, mert talán elvinné a fókusz a mai megrendelés szerinti témáról, amit Hörcsik elnök úr kért.

Hogy mire akarjuk ezeket a forrásokat használni a következő 6-7+3 évben, attól függően, hogy melyik alapról beszélünk. Tehát az a magyar kormány következetes célja, hogy 2030-ra az EU öt legélhetőbb tagállama közé tartozzon Magyarország. Amikor először hallottam ezt a célkitűzést, akkor azt gondoltam, hogy ez nagyon ambiciózus, de ahogy látom a gazdasági és szociális mutatóinkat, most már egyre jobban meg vagyok győződve arról, hogy bár ambiciózus, de abszolút realitás, hogy ezt a célt elérjük. Ezzel nem azt állítjuk, hogy egy főre eső módon az öt leggazdagabb ország közé fogunk tartozni 2030-ban, de azt viszont joggal és alappal tudjuk állítani, hogy a relatív jólét Magyarországon tényleg a legjobb öt közé fog tartozni. Értelemszerűen ebbe nemcsak jövedelmi adatok, de mondjuk a családok szociális biztonsága vagy a munkahelyek stabilitása ugyanúgy beletartozik.

Ennek érdekében, hogy ezt elérjük, a következő időszakban megnövekedett fókusz fog esni a gazdaságfejlesztésre, a versenyképességi programokra, az ennek megalapozását segítő infrastruktúrafejlesztésekre, amely hosszú távon a munkahelyteremtés további ösztönzésének vagy a munkahelyteremtő tevékenység folytatásának az alapvető feltétele, a kevésbé fejlett területeket pedig minden korábbinál még inkább fókuszba fogjuk helyezni. Látjuk azt, hogy az uniós átlaghoz képest a még mindig alulfejlettnak tekinthető magyarországi területek jó trendfordulón mentek át az elmúlt tíz évben, ugyanakkor sokkal erősebb fókusz lesz erre a következő időszakban.

Az EU napirendjének megfelelő zöld és digitális átmenet pedig természetesen olyan intézkedéseket tartalmaz, amely a magyar gazdaság további fejlesztésének az érdekeivel is abszolút összefügg. Tehát itt a zöld és digitális átmenet tekintetében pedig, ha úgy tetszik, belesimulva a közös uniós trendbe, Magyarország szintén kiemelt fókusz fog erre fordítani. Erről majd még egy kicsit több szót is tudunk talán ma ejteni.

A következő dián még nem a helyreállítási alapnak a forrásairól számolnék be a tisztelt bizottságnak, hanem jobb oldalon tüntettük föl a '14-20-as uniós finanszírozási ciklus operatív programjainak a forrásarányait, illetve a bal oldalon pedig az új '21-27-es ciklusnak az arányait. Itt két dolgot szeretnék kiemelni. Egyrészt, hogy a kormány megnövelte a területi operatív program forrásarányát. Azt láttuk az elmúlt években, hogy az egy sikermodell, a helyi önkormányzatok, megyei önkormányzatok beleszólásán, saját tervezésén alapuló uniós finanszírozási program az ország egészében elismerésre adott okot, nagyon jól, hatékonyan használták ezeket a forrásokat, ezért ennek az arányát megnöveljük. Az is látszik, hogy Európában ilyen jellegű területi operatív program nagyon kevés van, ilyen arányban pedig ez az egyetlen. Tehát ha úgy tetszik, akkor ezen az eszközön keresztül a magyar kormány még nagyobb autonómiát kíván adni az önkormányzatoknak arra, hogy a saját fejlesztéseikről dönthessenek.

Amit még érdemes kiemelni, az IKOP Plusz program, amely szintén egy 3,5 százalékkal megnövelt forrással fog rendelkezni. Ennek az a mögöttes oka, hogy Magyarországon az infrastruktúra, legyen szó akár vasútról, közútról vagy villamos hálózatokról, mármint energetikai villamos hálózatra gondolok ebben a körben, még mindig az uniós sztenderdekhez képest alacsonyabban fejlett. Ezt a lemaradást a következő ciklusban igyekszünk teljes mértékben behozni, nem csak uniós, de hazai források tekintetében is.

A GINOP, ami a TOP mellett talán a második legsikeresebb programja volt a magyar kormánynak az elmúlt években, itt látszólag csökken ennek a forrásaránya, de

itt, mielőtt még félreértelmeznénk közösen a helyzetet, arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy megjelent a DIMOP, a digitális megújulás operatív program, és a gazdasági és innovációs operatív programban eddig rendelkezésre álló IT-fejlesztési forrásokat, digitalizációs forrásokat átcsoportosítottuk egy másikba. Azt látjuk, hogy jelen várakozásaink szerint ezzel az eszközzel még hatékonyabban lehet elősegíteni a digitalizációs fejlesztéseket az országban, ami az Európai Uniónak is a következő évekre egy kiemelt célkitűzése. Ennyit nagyon röviden az operatív programok struktúrájáról.

Áttérek a helyreállítási alap alapvető jellemzőire, és majd itt is értelemszerűen az egyes szakterületi forrásarányokat be fogom mutatni később. Itt már nemcsak szivárogtatásról van szó értelemszerűen, merthogy mindaz, amit mondok, már benne van az Európai Uniónak benyújtott hivatalos hazai helyreállítási tervben, ami már a magyar kormányzati palyazat.gov.hu oldalon is elérhető ugyanolyan változatban, mint ahogy az az Európai Bizottság rendelkezésére áll.

A helyreállítási alapról fontos megjegyezni, hogy egyfajta társbérletben van a fejlesztéspolitika kapcsán a hétéves pénzügyi ciklus operatív programjaival. Jelen tudásunk szerint ez egy egyszeri válságintézkedés. Ugyanakkor már lehet olyan hangokat hallani, hogy ha ez sikeres lesz, akkor hosszú távon is több tagállam javasolni fogja, hogy tartsa fenn az Európai Unió.

Tavaly nyáron született erről döntés, a trilógusban annak rendje és módja szerint jó néhány hónapra volt szükség a részletek kidolgozására. Idén februárban megszületett a megalapozó jogszabály. Két fontos tényezőt emelnék ki önöknek. Egyrészt, hogy itt kötelező előírás a tagállamok számára, hogy a zöldségtermeléshez kapcsolódó reformokat és beruházásokat legalább a nemzet számára elérhető források 37 százalékával támogassuk, tehát ez egy beugró feltétel a kedvező elbírálásához a helyreállítási tervünknek. Ezt Magyarország magasan tudja hozni: ha jól emlékszem, akkor közel 41 százalék az, ami az uniós módszertan szerint - bár még egyelőre általunk mért módon - igazolni fogja, hogy ennek is meg tudunk felelni.

A másik ilyen, kvázi küszöbérték, az pedig a digitalizációra fordítandó legalább 20 százalék. Magyarország ezt 3 százalékkal teljesíti túl jelen pillanatban, hozzátevé, hogy minden olyan arány, vagy akár pontos, milliárdban forintban vagy millió euróban kifejezett összeg, amit mondani fogok, a jelenlegi magyar tárgyalási pozíció, több is annál tulajdonképpen, mert benyújtottuk az általunk véglegesnek szánt tervet, de értelemszerűen a következő hetekben még folytatjuk az Európai Bizottsággal az egyeztetéseket a részletekről.

Nagyon fontos eleme a helyreállítási alapnak, hogy összhangban kell lennie a releváns országspecifikus ajánlásokkal. Itt a közös uniós rendelet azt mondja, hogy válaszingtezkedéseket kell tennünk a helyreállítási tervben, significant subset of recommendations, tehát ilyen nagyon meghatározott arányú, jelentős hányadú részét az országspecifikus ajánlásokban kezelünk kell a hazai tervben, illetve az Európai Bizottság által kiadott iránymutatás arról beszél, hogy releváns CSR-okat kell megválaszolni. Erről a tárgyalások során nagyon-nagyon sok szó esett az Európai Bizottság és közöttünk.

Itt tulajdonképpen eljutottunk addig a pontig a magyar miniszterelnök és az Európai Bizottság elnöke tárgyalásának az eredményeként, hogy azokat az országspecifikus ajánlásokat kezeljük a magyar tervben, amelyek egyébként a magyar kormány által támogatottak egyértelműen, tehát egyébként is megvalósítanánk az adott intézkedéseket, illetve amelyek még egyértelműbbé teszik a hazai közpénzfelhasználás átláthatóságát és az ezzel összefüggő garanciák megteremtését. Ha bárkiben alapvetően uniós oldalon kétség merülne föl, akkor most a következő években további olyan egyértelmű intézkedéseket teszünk, amellyel nemcsak,

mondjuk, közbeszerzési vonalon a jók közé fogunk tartozni, hanem reményeink szerint a legjobbak közé, hogy eloszlassuk az ezzel összefüggő vitákat. Mindezt a forrást pedig, ahogy itt a dián feltüntettem, abban az esetben fogja tudni az Európai Unió a tagállamoknak biztosítani, hogyha mindannyian, az összes tagállam elfogadja a sajátforrás-határozatot. Reményeink szerint az összes tagállamban a következő hónapban le fog zárulni ez a folyamat.

Akkor térjünk rá a konkrétumokra a tekintetben, hogy mit tartalmaz a magyar terv! Először a jobboldali sütidiagramra utalnék. Ez az általunk, mint a magyar terv tervezői által felállított csoportosítás, hogy könnyebben érthetővé váljék a viszonylag széttagolt struktúrája a magyar helyreállítási tervnek. Azt látjuk, hogy egészségügyre fordítjuk önálló területként a legtöbb forrást, mintegy 34 százaléka ennek a Hörsik elnök úr által említett 2511 milliárd forintnak egyenesen a hazai egészségügy további fejlesztését fogja szolgálni. Azt tudtuk eddig is, hogy a magyar egészségügy helyt tud állni, ha baj van, ezt sajnos volt alkalmunk kipróbálni az elmúlt egy évben, és jól vizsgázott. *(Dr. Tilki Attila távozik az ülésről.)* Viszont az is látszik, hogy a következő években van még további fejlődési tér ezért, mondjuk, alapvetően az alapellátás megerősítése, kórházi hálózat további fejlesztése oldaláról, illetve reményeink szerint megállapodás születik abban is, hogy a még a béremelés egy kisebb hányadát az Európai Bizottság majd refinanszírozni fogja Magyarországnak, de erről még folynak a beszélgetéseink.

Aztán a következő 42 százalékos hányadot zöldfejlesztésekként aposztrofáltuk. Itt a bal oldali ábrák láthatóak, betűjellel azok a komponensek megjelölve, amelyeket ez a 42 százalék lefed. Ebben a szegmensben tüntetjük föl a vízgazdálkodással, a fenntartható zöldközlekedés-fejlesztéssel, energetikával, illetve a leginkább hulladékgazdálkodást jelentő körforgásos gazdaságra való átállással összefüggő magyar reformokat és beruházásokat.

A harmadik szegmens, hogyha ilyen összevont kategóriákat alkalmazunk, az pedig az oktatás, képességfejlesztés és felzárkóztatás csoportja. Ide beletartoznak egészen a bölcsődei kortól egészen az egyetem befejezéséig tartó oktatási programok, nem csak a kvázi reguláris közoktatási és felnőttképzési, felsőoktatási programok, de jelentős hányadban fordítunk majd forrásokat szakképzésre és felnőttképzés-fejlesztésre is. Tehát az ország hosszú távú rezilienciáját - ha szabad ezt a szót használni - vagy ellenálló képességét alapvetően az oktatás további fejlesztésén keresztül képzeljük el.

Ebben a programban tüntettük fel a legelmaradottabb 300 településnek szánt célzott programokat is, mert ott azt látjuk, hogy vannak még mindig olyan települések Magyarországon, ahol nem elegendő a közös országos struktúrák hatékony működtetése, hanem a saját szociológiai és gazdasági helyzetüknél fogva célzott esetre szabott programok kidolgozására van szükség. Részben fogjuk ezt is finanszírozni a helyreállítási tervből, de azt sem rejtem véka alá, hogy például a felzárkóztatási forrásoknak, amit a helyreállítási tervbe be tudtunk tenni, a sokszorosát fogja a magyar költségvetés a következő években fedezni.

Ahogy itt a bal oldali sütidiagramon látszik, valójában kilenc komponensről beszélünk a magyar helyreállítási tervben. Tehát hogyha a képviselő asszonyoknak és uraknak lesz lehetősége a honlapon megnézni a részletes tervet, akkor ott nagyon egzaktul, részletesen kifejtve megismerhető, hogy a jelen fázisban mire kívánjuk felhasználni a helyreállítási alapnak a forrásait. Van a tervben egy tizedik komponens, ez ne zavarjon össze bennünket, ennek a forrásaránya valamivel kevesebb, mint 1 százalék, és mi horizontálisnak hívjuk. Itt kezeljük az olyan technikai programokat, amelyeket nem lehet egy másik részhez sem hozzácsatolni.

Összesen 35 nagyobb beruházási és reformcsomag van a tervben, amelyek 62 projektet fednek, de a valóságban minden egyes projekt mögött sokkal több részelem van. Van olyan projekt, amit egyben írunk le a tervben, de a valóságban több száz helyen, szétapróztottan fog megvalósulni az országban.

Itt, ennek a diának az alján pedig egy rövid státusz arról, hogy a forrásfelhasználás hogyan esik a jelen ütemezésben látható módon a következő évekre, hiszen '26-ig, ez egy nagyon fontos tényező, elfelejtettem említeni, hogy Magyarországnak 2026 augusztusáig fel kell használnia a helyreállítási alap összes forrását. Tehát viszonylagos időnyomás alatt is vagyunk ebben a tekintetben. Itt, ahogy az elnök úr is hivatkozott rá, mi jelenleg a 2511 milliárd forintos támogatási részt célozzuk meg.

Nagy magabiztossággal állítjuk, hogy ezzel biztosan végezni fogunk '26-ig, de pont a határidő adta nyomás miatt a kormány úgy döntött, hogy addig is, ameddig az Európai Bizottsággal folynak a tárgyalások, és meg nem kapjuk az első finanszírozási csomagokat az Európai Uniótól, a kormány addig is megindítja ezeket a beruházásokat nemzeti kockázatvállalás mellett, a hazai költségvetés mindent finanszíroz. Ez igaz nemcsak a helyreállítási alapnál, de igaz ez a következő hétéves költségvetés operatív programjainál. Minden, amit idén nyáron vagy kora ősszel az ország megindít, az tulajdonképpen a nemzeti költségvetés terhére valósul meg, és majd később fogjuk tudni ezt ellentételezni az Európai Unióval.

Itt tulajdonképpen abban a nagyon kedvező helyzetben vagyunk, ha egy kicsit megmutathatom a tágabb képet, hogy ha most tárgyalási alapnak a parlament által tárgyalás alatt lévő '22-es költségvetést nézzük, akkor abban egészen egyértelműen látszik, hogy az uniós alapokon keresztül a jövő évben összességében nagyjából 3000 milliárd forintot fogunk fejlesztésekre megmozgatni. De ugyanilyen volumenben a nemzeti költségvetés is finanszíroz fejlesztéseket. Tehát nagyon nagyot léptünk előre. 10-12 évvel ezelőtt abban a helyzetben voltunk, hogy annak van fejlesztési projektje, aki európai uniós forrást tud szerezni, most már azt látjuk, hogy a hazai fejlesztéseknek a fele vagy valamivel több mint a fele mögött már egyáltalán nem állnak uniós programok. A magyar gazdaság kifejezetten sokat tudott erősödni az elmúlt években, ennek az egyik jele az, hogy tulajdonképpen bármit képes jelenleg előfinanszírozni, ami megfelelő előkészítettségi szinten van.

Itt pedig, a következő dián, egy táblázatban milliárd forintban van, hogy az egyes ágazatokra pontosan mennyi forrást szánunk. Ha kívánja a tisztelt bizottság, akkor ki tudunk térni ezeknek az elemeire is vagy talán egy részletesebb bontására. De ez itt egyrészt egy időigényes folyamat, mert a közel négyszáz oldalas tervdokumentumnak csak a nagyon magas szintű összefoglalóját tudom itt ma bemutatni, úgyhogy inkább azt javasolnám, hogy későbbi szakpolitikai vitákban folytassuk a részleteket, de amennyire ma bele kívánnak menni, bele tudunk. Itt van a két legfontosabb, kvázi beugró feltétel a tervünk elfogadására, pontos számarányokkal. Klímacél tekintetében 41,18 százalékot ismerünk jelenleg, illetve digitális célból pedig 23,08-at.

A következő dia egy viszonylag komplex prognózisnak a lerövidítése. Egy nagyon, egyébként kifejezetten gazdasági logika alapján izgalmas fejezete a helyreállítási terv 4. fejezete, akinek mélyebb gazdaságpolitikai érdeklődése van, javaslom, hogy ezt érdemes megismerni, mert kiderülnek például belőle olyan, nemcsak évmutatók, hogy ha megvalósítjuk ezt a 2511 milliárd forintos reform- és beruházáscsomagot, akkor hosszú távon Magyarországon valamivel több, mint 186 ezer főnek fogunk tudni többletmunkahelyet adni. Tehát önmagában ez az egy fejlesztési csomagunk közel 190 ezer embernek fog hosszú távon olyan minőségi munkahelyet biztosítani, amely már a következő évtizedek gazdasági szerkezetére fókuszál, gondoljunk itt csak a zöldgazdaságnak meg a digitális gazdaságnak a

megerősödésére. Tehát ez nemcsak számszakilag izgalmas adat, de hogyha a mélyére megyünk az egyes mutatóknak, akkor ezek olyan munkahelyek, amelyek már tényleg a következő 10-20 év várható foglalkoztatási trendjeire fognak választ adni.

Mielőtt nagyon elhúznám a bizottsági ülést, azt is tekintetbe véve, hogy nem olyan sokára kezdődik a plenáris ülés, a GDP kihatásáról ejtenék még egy-két szót. Itt, ezen a diagramon azt tekintjük most alappályának, ami akkor állna elő Magyarországon, hogyha nem valósítanánk meg ezt a helyreállítási tervet, a szaggatott, talán pirosnak nevezhető vonal pedig alternatív pályaként a beruházási csomag végrehajtása útján előálló csomag lesz. Azt látjuk, hogy 2026 után mintegy 1,3 százalékkal lesz nagyobb a GDP-ben mérhető növekedésünk, ha megvalósítjuk ezt a tervet, ahhoz képest, mintha nem valósítottuk volna meg. Tehát jelentékeny hozzáadott értéke van ennek a helyreállítási csomagnak az ország működéséhez.

Itt megint egy kis kontextusba helyezés, ha megengedik: itt nagyon jól látszik, hogy bár helyreállítási alapról van szó, és nem véletlenül a pandémia első hulláma után született erről az állam- és kormányfők szintjén az első döntés, ez valójában nem egy nagyon gyors gazdasági stimulus az országoknak. Mindannyian szoktunk arra hivatkozni, hogy ez a helyreállítási alap a valaha volt legnagyobb gazdasági helyreállító stimulus az európai gazdaságnak. De ha megnézzük a számokat meg a részletes módszertant, akkor ez igazából nagyon sokban hasonlít a kohéziós politikára, mert az Unió oldaláról a tagállamok felé a forráskihelyezés döntő többsége csak 2023 után lesz esedékes, addigra pedig a jelenlegi konzervatív számítások szerint az összes európai nemzetgazdaság helyre fog tudni állni, mi úgy számoljuk, hogy gyorsabban a többiekénél. Ez szintén nemcsak a kötelező bizakodás a részünkről, de tényleg nem kormányzati makroelemzések is ezt támasztják alá.

Tehát itt, ha úgy tetszik, ennek a helyreállítási alapnak hosszú távon van egy kohéziós politikai vetülete, ugyanakkor - erre később nem térek ki, úgyhogy csak egy nagyon rövid utalás - míg a hagyományos kohéziós politika alapvetően az európai gazdasági és társadalmi régiók egymáshoz közelítését helyezte hangsúlyba, ezért volt ezeknek abszolút kedvezményezettje a 2004 után csatlakozott országcsoport. A helyreállítási alapban megfigyelhetünk egy ettől a politikától való elmozdulást. Tehát itt akár csak a klímabarát gazdaságra való átállás vagy a digitalizáció, ezek mind olyan közös értékei a teljes Európai Közösségnek, amelyek már nem úgy veszik figyelembe a célkijelölést, hogy akkor a még elmaradottabb országok zárkózzanak fel minél gyorsabb ütemben az uniós magországokhoz, hanem itt a közös célkijelölés, ami kötelező költségeket indukál, az összes tagország tekintetében az Európai Unió egészének a továbblépését szolgálja.

Tehát bizonyos tekintetben kohéziós politikai eszköz a helyreállítási alap, célkijelölés tekintetében viszont, ha úgy nézzük, akkor akár sejtetni is tudnánk egymással azt, hogy ez csak a trendkezdete a következő egy-két évtized uniós finanszírozásának. Ha meg hozzátesszük azt is, hogy hitelfelvétel áll a csomag nagyobbik hányada mögött, akkor ez is egy egyértelmű gazdaságfilozófiai elmozdulás az eddigi közös európai költségvetési alapokról. Erre talán nincs mód ma kitérni, de érdekesnek tartom azokat a politikai meg sajtóban megjelenő értelmezéseket, amelyek a teljes uniós gazdaságtámogatási szerkezetnek az elmozdulásáról szólnak.

Itt van még egy fontos adat, ez az utolsó ebben a prezentációban, hogy hosszú távon, '26 után mintegy 1,3 százalékos GDP hozzáadott értéke van ennek a programnak, addig viszont értelemszerűen a megjelenő többletberuházások miatt még ennél is intenzívebb. Az utolsó évben van talán a legkisebb költési hányadunk, de még abban az évben is másfél százalék többlet GDP-t hoz ennek a programnak a végrehajtása az ország számára.

Elnök úr, ennyit gondoltam ilyen áttekintés jelleggel megosztani a tisztelt bizottsággal, és állok rendelkezésükre bármi további témában.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak a rendkívül precízen összeállított előadását, gratulálok. Úgy vélem, hogy történelmi lehetőség előtt áll Magyarország az ön által is előadott magyar helyreállítási terv végrehajtásával, eddig kevésbé tapasztalt fejlődés előtt állunk. Államtitkár úr előadásából számomra egyértelműen kitűnt, hogy a kormány eddig mindent megtett az előkészületekkel, hogy egy sikeresen lebonyolított terv Magyarország soha nem látott fejlődését szolgálja. Köszönjük szépen.

Tisztelt Bizottság! Megnyitom a vitát. Akinek véleménye, kérdése van, kérem, jelentkezzen. *(Jelentkezések.)* Elsőben Juhász Hajnalka, Balczó alelnök úr, Gurmai Zita, Szél Bernadett és Bana Tibor. Kérem, hogy ha lehet, röviden foglalják össze mondanivalójukat. Elsőben megadom a szót Hajnalkának. Tessék parancsolni!

Hozzászólások

JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagyon rövid kérdésem lesz. Államtitkár úrnak köszönjük szépen ezt a rendkívül részletes és szakmai ismertetést. Utalt arra államtitkár úr, ami szerintem egy nagyon fontos politikai üzenet, hogy a helyreállítási hitellel egyelőre nem kívánunk élni. Mi az uniós átlag? Hány tagállam él vele, és hány tagállam nem él vele? Tudunk-e erről valamilyen hozzávetőleges adatot? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Következik Balczó alelnök úr. Tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Én is köszönöm a rendkívül részletes és tág kitekintésű expozéját, ami így számomra is lehetőséget ad, hogy egy kicsit bővebben szóljak hozzá.

Nem a helyreállítási csomaggal kezdte, hanem minden joga megvan ahhoz, hogy termelési eredmények ismertetésével indult. Hozzáteszem, nem azzal folytatta, hogy nincs határ, csak a csillagos ég, ezzel nem akarom vádolni; azt mondta határnak, amiről állította, hogy tulajdonképpen maga sem hitte el, de most már bízik benne. Én nagyon szeretnék bízni benne, hogy ez teljesül. Vannak kételyeim, vannak még lépcsők, amiket teljesíteni lehetne.

A GDP-ről beszélt mint elsődleges jellemzőről. Amikor néztem Magyarország közeledését az Európai Unióhoz, pillanatig nem akarom kétségbe vonni, hogy a GDP a legelterjedtebb gazdasági mutató. Ugyanakkor egy olyan országban, amelynek annyira nyitott a gazdasága, mint Magyarországnak, ahol a nemzetközi cégeknek olyan mértékű szerepe van a gazdaságban, a GDP változása nem feltétlenül kapcsolódik egyéb fontos mutatók változásához, mint más országban, ahol ez a nyitottság nem ilyen módon érvényesül. Hogy azért mondjak egy negatívabbat is, összehasonlításban az Európai Közösség 281 régiója közül 21 olyan akad, ahol ez a bizonyos GDP az uniós átlagnak még a felét sem éri el, és ebből a 21-ből 4 magyarországi régió. Gyakorlatilag a komplett Kelet-Magyarország idetartozik. Tehát ön mondott egy nagyon pozitív értékelést, hogy a GDP-nk hogy halad, én meg mondtam egy régiókra vonatkoztatott európai uniós összehasonlítást, mert ezek a régiók az EU perifériájához tartoznak.

Egyetértek azzal, hogy a munkanélküliség tekintetében, amit a kormány elért, az egy eredmény, amit úgy szoktak fogalmazni, hogy ha munka van, akkor minden van. Én ezt úgy egészíteném ki: ha megélhetést biztosító munka van, akkor van minden. Az előző napirendi pontnál szó volt arról, és én megértem, hogy nagyon nehéz az egyensúlyt megtalálni, hogy a versenyképesség megmaradjon, tehát nagyon mértékletesen növeljük a munkabéreket, illetve az életszínvonalat, az én megítélésem

szerint ez az arány nem megfelelő. Még egyszer mondom, önmagában az a tény, hogy az életszínvonal-mutatók tekintetében a visegrádi országok között is utolsó helyen vagyunk, számomra azt jelzi, hogy ezt az arányt nem jól találták meg, hiszen a versenyképességnek nálunk az alacsony adó mellett a munkaerő olcsósága az eredmény, ami miatt viszont sok magyar munkavállaló külföldre ment, és ami miatt jelenleg akár Ukrajnából, akár Ázsiából munkaerőt telepítünk be. Úgyhogy még egyszer mondom, a munkanélküliség leküzdése igazából akkor komoly eredmény, ha megélhetést biztosító jövedelmek vannak.

Nos, ha áttérek, hogy haladjak előre, magára a helyreállítási projektekre, a Next Generation EU eszközre, a Jobbiknak az a véleménye, hogy ez akkor megfelelő eszköz, és akkor tudjuk jól felhasználni, és akkor óriási előrelépésre van lehetőség, ha megfelelő gazdaságpolitikával társul. Tehát azt, hogy a hitelrészét föl vesszük-e vagy nem, én úgy ítélem meg, hogy amennyiben sikerül olyan gazdaságpolitikát találni, amely a következő generáció előrelépését, előrejutását segíti, akkor pozitív módon viseli a Next Generation EU nevet. Ha nem találok ilyen gazdaságpolitikát, akkor az van, amit Kövér László mondott a július 14-ei beszédében e témával kapcsolatban az expozéjában, hogy itt mi ráhagyjuk ezeknek a hiteleknek a fizetését a következő generáció nyakába, és ezért az egész cinikus kifejezés.

Azzal azért nem értek egyet, ami akkor elhangzott, és többször, hogy nekünk erre az egész helyreállítási csomagra, egyik részére sincs semmi szükségünk, a magyar gazdaság olyan jól áll, nekünk a támogatás sem kell, mi csak egy gesztust gyakorlunk a déli országok felé. Azért úgy gondolom, hogy megfelelő módon használva ez azért sokkal értékesebb lehet.

Mit értek gazdaságpolitika alatt? Ha az a kritika már nem lesz érvényes, amit Matolcsy György mondott, aki azt mondta, hogy a magyar gazdaságnak nincs jövőképe. Tehát a Next Generation sikeres összefelhasználásához úgy tűnik, hogy egy más jövőképű gazdaságpolitikára van szükség.

Ami számomra megint nem világos: volt egy vitanap ezzel kapcsolatban, ott a felszólalók, és most nem akarok hosszan idézni, alapvetően 5900 milliárd forintról beszéltek, sőt, április közepén megjelent a helyreállítási és ez a rugalmassági terv, amely egész pontosan - azonnal mondom -, ha minden igaz, 5797 milliárd forintról beszélt. Azt mondta államtitkár úr, ezt 500 szervezetnek küldték ki, a legszélesebb körű konzultáció jött létre. Itt álltunk április közepén ezzel az elfogadottal, itt van előttem, 5797 a kilenc komponensre. Ezzel kiutazott egy előzetes megbeszélésre Orbán Viktor és minisztere. Majd utóbb végül az lett, hogy nagyon vigyázunk az adósságra, és ezért csak ezt a 2510 milliárd forintot fogjuk fölhasználni.

Az a kérdésem, hogy hogyan egyeztették ezt ugyanezekkel a szervezetekkel, mert nyilvánvalóan a csökkentett összeg, feltételezem, nem azt jelenti, hogy aránypárba átszámolták, hiszen súlyozni kell, kevesebb pénz van erre, mire mit használunk föl. Tehát ez a nagyon alapos felkészülés, nagyon alapos egyeztetés ezek szerint az én szememben végül mégsem valósult meg, hiszen hamarosan ennek a 2510 eurós (*Sic!*) összegnek a betérjesztésére került sor.

És tényleg nem akarom tovább húzni az időt, lenne még néhány megjegyzésem. Egyedül azt mondanám el, hogy azt mondjuk, hogy az ország nem akar pluszban államadósságba kerülni, nem akarja fölvenni azt a hitelt, amely, gondolom, azért az Európai Unió közös hiteleként fölvéve kedvezőbb kamatozású, és még egyszer mondom, ha megfelelően használjuk föl, akkor hasznos lenne. De november 20-án azt mondta Orbán Viktor a rádióbeszédében, amikor még úgy tűnt, hogy kétséges általa a teljes költségvetés komplex elfogadása, hogy most ne használjak erőteljesebb kifejezéseket, azt mondta, fölöttünk 2,5 milliárd eurót, mert így akkor mi meg tudjuk

oldani, függetlenül az Európai Uniótól ezeket a feladatokat, hogy ha nem valósul meg ez a helyreállítási csomag, mi már akkor is páholyban vagyunk.

Tehát szerintem ez az államkötvény-kibocsátás, amelyikben azért harmincéves rész is van, megint csak egy next generation-probléma, megint csak államadósságnövelő, csak úgy tűnik, hogy ez kedvezőbb a kormányzat számára, mint az uniós. Ennek egyik oldalaként el tudom fogadni, hogy azt mondják, hogy ezt szabadon használjuk föl, nincs megkötöttség, bár most ezt is oldották. De hozzá kell tennem - nem akarom idézni, amit a vitánapon idéztem - azokat az objektív, az Európai Tanács, a Miniszterek Tanácsa által, nem a Bizottság által megfogalmazott súlyos kritikákat a magyarországi uniós pénzek felhasználásával, annak ellenőrzésével kapcsolatban.

Úgyhogy talán nem tévedek, amikor magam úgy fogom föl, hogy abban, hogy végül Magyarország ezt a 2,5 milliárd eurós hitelt veszi föl, és nem tart igényt arra, ami ebben a csomagban szerepel, abban az is szerepet játszik, hogy ilyen szempontból az ellenőrzésének a kormányzat nem lesz kitéve. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gurmai Zita képviselő asszony következik. Tessék parancsolni!

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm az államtitkár urat első alkalommal ezen az ülésen. Egy izgalmas témát kaptunk ma. Három kérdésem lenne, aztán plusz egy bónuszkérdés.

Arról beszélt, hogy ez az anyag a honlapon részletesen megtalálható. De ettől függetlenül azt szeretném pontosítani, hogy mikor és milyen formában kívánja Magyarország kormánya nyilvánosságra hozni a helyreállítási és ellenálló-képességi eszközök forrásainak felhasználásáról szóló nemzeti beruházási és reformterv végleges, az Európai Bizottság felé benyújtott változatát, amely minden egyes magyar állampolgár tekintetében több mint 250 ezer forint vissza nem térítendő támogatást nyújt a gazdasági, szociális és társadalmi válsághelyzetből való kilábalás érdekében.

A második kérdés, hogy mennyiben és milyen formában módosította a kormány a tervet az április 16-án közzétett 432 oldalas dokumentumban vázoltakhoz képest. Az alábbiak közül mely területekről kíván lemondani a kormány? Az orvosi béremelésről, az egyetemi fejlesztésről, a lakosság energetikai beruházásáról vagy a zöld és fenntartható közlekedésre vonatkozó javaslatról.

Illetve a harmadik kérdésem, hogy miként kíván eleget tenni a magyar kormány a helyreállítási és ellenálló-képességi eszközök létrehozásáról szóló 2021/241-es rendeletben meghatározott feltételeknek, úgymint a források - legalább 37 százaléka zöld, 20 százalék digitális - támogatott felhasználására. Erre kitért egyébként a beszédében. Itt konkrétan arról beszélt, hogy 190 ezer ember számára lehetne új munkahely a zöldgazdaságban. Tehát ha tudna valami konkrétat mondani, azt mindenképpen megköszönöm.

Illetve a 2019-es és 2020-as országspecifikus ajánlásoknál, a pénzügyi érdekek hatékony védelménél és a megfelelő korrupcióellenes intézkedéseknél vagy éppen a terv benyújtását megelőző széleskörű társadalmi konzultációban kik voltak azok a szereplők, akikkel egyébként a konzultáció megtörtént. Mindenféleképpen ennyit szerettem volna.

Illetve zárásképpen, hogy egyelőre nincsen szükség hitelre. Én azt tapasztalom, hogy ma azok, akik elvesztették a munkájukat, minimum tizenegy hónapig nem találhatnak állást. Azon javaslatunk, hogy három hónap helyett legalább kilenc hónappal hosszabbítsák meg, például lehetett volna egy konkrét javaslat.

A bónuszkérdés az, hogy arról beszélt, hogy mindenképpen a legjelentősebb forrás, 34 százalék az egészségügyre megy, az alapellátás megerősítésére. Ez konkrétan mit jelent? Még egyszer nagyon szépen köszönöm a felkészült hozzászólását.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szél Bernadett képviselő asszony következik. Tessék parancsolni!

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm szépen a beszámolót. Én úgy látom, hogy 9 óra 27 perc 47 másodperckor feltették - kettő perccel az ülés előtt - a tervet a honlapra.

Államtitkár Úr! Az első kérdésem az, hogy ön kettő perc alatt el tud-e olvasni 348 oldalt. *(Csöbör Katalin: Át van húzva egy-két oldal belőle.)* 391 oldalt. Tessék? *(Deutsch Tamás közbevetése.)* Nem értem, ne haragudjon!

ELNÖK: Tessék parancsolni és tovább kérdezni!

DR. SZÉL BERNADETT (független): Tehát ez az első kérdésem, hogy az államtitkár úr...

ELNÖK: Majd fog válaszolni rá.

DR. SZÉL BERNADETT (független): ...kettő perc alatt el tud-e olvasni 391 oldalt.

A második kérdésem az, hogy próbáltam átnézni, és amiről én mindenképpen beszélni akartam, az a zöldforrások kapcsán az öntözésnek a helyzete. Nagyon jelentős civil kritikákat kaptak, 95 százalékot klasszikus öntözésfejlesztési beruházásokra akartak fordítani. A zöldek nagyon régóta mondják, főleg a mostani klimatikus viszonyok között, hogy vízvisszatartó gazdálkodásra van szükség, és főleg Magyarországon ez nagyon fontos lenne. Akkor legyen kedves, ha önnek sikerült már elolvasni ezt a részt, akkor fejtse ki nekem, hogy megfontolták-e a szakembereknek a javaslatát, és szakítottak-e ezzel a belvizet és hirtelen lezúduló csapadékvizet azonnal elvezető módszerrel, váltanak-e olyan megoldásokra, ami vízmegtartó és vízvisszatartó struktúrákat alkalmaz a mezőgazdaságban.

A másik, ami nagyon fontos, az energiahatékonyságnak a kérdése. Abból kell mindig kiindulnunk, hogy 2050-re Magyarországnak klímasemlegesnek kell lenni, ez a vállalásunk. Ez nagyon sokunknak az álláspontja szerint nem működik abban az esetben, hogyha a lakosságot nem segítjük hozzá ahhoz, hogy vissza nem térítendő hitelek formájában a saját otthonukat szigetelni tudják. Magyarországon jelenleg a lakossági szektor felel az össz-energiafelhasználásnak az egyharmadáért, itt nagyon sokat tudnánk fogni, és itt évi 130 ezer lakásnak a felújítására lenne szükség. A helyzet az, most ezt direkt megnéztem, 2010-ben önök ezt meg is ígérték, amikor három ciklussal korábban hatalomra kerültek. Én meg szeretném kérdezni, hogy miért nem valósítják meg most, hogy ennyi pénz is lehetne rá, a 2010-es választási programjukat, és hajtanak végre egy nagyon masszív lakossági szigetelési programot.

Az egyetemekkel kapcsolatban pedig én nem tudok elvonatkoztatni a politikai szempontoktól. Itt vastagon arról van szó, hogy mivel nem sikerült elfogadtatni azt az 1200 milliárdos egyetemfejlesztési tervet, amiben gondolkodtak, hogy ezt a pénzt majd alapítványi formában kicsorgatják olyan helyekre, ahol már senki nem látja, hogy hova megy, merthogy az Alaptörvényben is átírták, hogy mi a közpénznek a definíciója, ezért hagyják ott ezt a rengeteg pénzt Brüsszelben. Az a kérdésem, hogy a végső terv szerint

pontosan mennyi pénz jut az egyetemeknek, és pontosan milyen célra használják ezt fel konkrétan.

Úgyhogy ez a három kérdésem van... - négy.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Csak szeretném a képviselő asszonyt megnyugtatni, hogy ahogy az államtitkár úr is említette, ez egy átfogó kép, amit most elénk tett az asztalra, és ennek a kibontására, az egyes szakpolitikai részeknek a megtárgyalására majd alkalma lesz a bizottságnak. Bana Tibor képviselő úr következik.

BANA TIBOR (független): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Először is szeretném megköszönni a tájékoztatását. Itt több részletkérdés is elhangzott már, amelyek nagyon fontosak.

Balczó Zoltán bizottsági alelnök úr felvetéséhez szeretnék kapcsolódni átfogóan, hiszen itt a friss tervezet tekintetében, a hitel nélküli tervezet tekintetében több kritika is érkezett a kormány felé, például a Magyar Önkormányzatok Szövetsége oldaláról, hogy a korábbi, közel 6000 milliárdos keretről megtörténtek az egyeztetések, viszont a hitel nélküli, új tervezet kapcsán, ami nagyjából 2500 milliárdos keret, itt erről nem volt szó.

Tehát azt szeretném kérni az államtitkár úrtól, hogy ezzel kapcsolatban mindenképpen adjon választ, hogy mi is itt a konkrét és pontos helyzet, hiszen csak egy példa volt a MÖSZ véleménye, de más oldalról is megfogalmazódtak ezek a jogos kritikák az egyeztetés hiányával összefüggésben. Volt-e ennek valami oka, vagy csak mi nem tudunk valamit ennek a részleteiről? Hiszen azért alapjaiban meg kellett hogy változzon az eredeti tervezet, mint ahogy erre szintén volt már utalás itt képviselőtársaim részéről. Tehát az lett volna a rendes útja ennek meggyőződésem szerint, hogyha ezek az egyeztetések újraindulnak, és érdemben bevonják a különböző szereplőket ebbe. Tisztelettel várom államtitkár úr választát.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Deutsch Tamás képviselő úr. Tessék parancsolni! *(Győri Enikő távozik az ülésről.)*

DEUTSCH TAMÁS európai parlamenti képviselő: Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Képviselő Hölgyek és Urak! Három megjegyzést szeretnék röviden elmondani. Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy európai parlamenti képviselőként is részt tudok venni a bizottság munkájában.

Elsőként: is én nagyon jó megoldásnak látom azt, amit államtitkár úr elmondott, hogy mindig fontos, hogy lássuk azt a tágabb, de inkább a dolgok megértését segítő összefüggést, amelyek kapcsán konkrét ügyekben ki tudjuk alakítani a véleményünket. Éppen ezért az első megjegyzésem egy tágabb összefüggésre fog utalni. Ez a tágabb összefüggés egy szomorú összefüggés, az pedig nem más, mintsem, hogy a 2021-ben kezdődő új európai uniós költségvetési ciklus előkészítése nem 2020. december 15-én kezdődött, hanem valamikor 2015-16-17-ben. Most ennek megfelelően nagyjából fél évtizedet tudunk magunk mögött, és fél évtized alatt 4-5 éven keresztül a Jobbik európai parlamenti képviselője, a Párbeszéd európai parlamenti képviselője - volt még neki ilyen, ma már nincs -, az MSZP európai parlamenti képviselői és -je, a DK európai parlamenti képviselői, illetve az MSZP európai parlamenti képviselője mindent megtett annak érdekében, hogy Magyarország minél kevesebb uniós forráshoz jusson.

Nagyon érdekesek azok az aggodó észrevételek itt a Magyar Országgyűlés ódon, 1901 óta álló falai között, hogy mire mennyit tudunk költeni. Csak a helyzet az, hogy ha egy fikarcnyi sikerrel is járt volna az az áskálódás, amit az Európai Parlamentben meg azon kívül is az említett magyarországi baloldali politikai erők folytattak, akkor ma

jelen pillanatban nem az lenne a kérdés, hogy a 7500-8000 milliárd forintnyi regionális fejlesztési pénzt hogyan használjuk föl, meg hogy 2500 milliárd forintnyi vissza nem térítendő támogatást az RRF-keret ügyében hogyan, mire fogunk felhasználni, hanem ennek a töredékéről beszélnénk. Tehát időt, energiát, szellemi teljesítményt nem kímélve éveken keresztül hihetetlen erős lobbít fejtettek ki annak érdekében - akkor még Next Generation EU-tervről nem lehetett szó, mert koronavírus-járvány sem volt -, hogy a Magyarországnak járó regionális fejlesztési pénzek kerüljenek ki a magyar borítékból, és úgynevezett közvetlen brüsszeli források legyenek. Ez pedig azt jelenti, hogy a nekünk járó több mint 20 milliárd eurónyi összeg 96-97 százalékát Magyarország elvesztette volna. Tehát nem 8000 milliárd forintról beszélnénk, hanem beszélnénk 160 milliárd forintról. Ez volt a tét. Tehát a baloldal azért dolgozott, hogy 160 milliárd legyen a 8000, mi meg azért, hogy az eredetileg mintegy 5-6000 milliárd forint 8000 milliárdra nőjön.

Majd benyújtottak olyan módosító javaslatot, visszakereshető ez is az interneten, ami politikailag megcímkezte volna a Magyarországnak járó regionális fejlesztési pénzeket, az ellenzék vezette önkormányzatoknak előjoguk lett volna. Én imádom a magyar választópolgárok döntését, ha az a politikai ízlésnek tetszik, meg ha nem, akkor is, a demokrata mindig szereti a magyar polgárok döntését, csak a helyzet az, hogy a magyar polgárok úgy döntöttek, hogy Magyarországon a települések többségében kormánypárti vezető van. Tehát olyan módosító javaslatot nyújtottak be az Európai Parlamentben, amely megcímkezte volna a pénzek nagyobbik részét a magyar polgárok kisebbség által lakott településein. Nem volt semmi felhorgadás, hogy ez nem tisztességes, meg politikai szempont, hanem ezt gondolták helyesnek.

Most pedig, ha jól olvasom a híreket, biztos megfelel a valóságnak, nagyon senki nem tiltakozott, jogi eljárással fenyegetik Magyarországot, tehát azt mondják, hogy mindenféle feljelentést tesznek az Európai Bizottságnál - nem tudom, hol, ugyan nincs ilyen jogi eljárás, de hát a nagyotmondás nem újdonság -, merthogy diszkvalifikálni kell ezt a tervet.

Tehát én örülök akkor, hogy ezek lekerültek a napirendről, mert itt most, gondolom, önök felelős képviselői ezeknek a pártoknak, egyetlenegy olyan javaslat sem hangzott el, hogy ezt a tervet diszkvalifikáljuk. Tehát akkor rögzítsük, hogy a mai ülésen a magyarországi baloldal cáfolta azokat a híreket, hogy ezt a tervet diszkvalifikálni akarják. Eddig azt mondták, hogy ezt diszkvalifikálni kell, ez úgy, ahogy van, már a netezésnél, a netezés se szokott elfogadni. Ez egy örömteli dolog.

A második megjegyzésem arra vonatkozik, hogy azt hiszem, hogy nem értik, ezt jószándékból mondom, de valójában önök teljes mértékben egyetértenek a kormány elképzeléseivel, csak nem értik, hogy hogyan állnak össze az európai uniós fejlesztési keretek, és abból hogy lesznek Magyarországon fejlesztések, mert ha jól látom, egyetlenegy fejlesztési céllal és megoldással sincs vitájuk. Tehát senki egyetlenegy olyan javaslatot nem fogalmazott meg a magunk mögött hagyott több mint egy évben, ami ne lenne része a magyar kormány fejlesztési elképzeléseinek. Azon folyik eszmecsere, hogy ezeket a fejlesztéseket milyen forrásból valósítsuk meg: hazai költségvetési forrásból, európai uniós regionális fejlesztési forrásból, RRF-forrásból valósítsuk meg, kell-e RRF-hitelt fölvenni ehhez, hitelt vegyen föl a magyar állam, és ha igen, akkor a magyar polgároktól vegyünk föl, vagy devizahitelt vegyünk föl. Erről folyik csak a vita, és ebben önök jól ismert módon az eladásítás mellett vannak, semmi sem drága. Ismert a thatcheri mondás, hogy a baloldal mindig jeleskedik abban, hogyan költse el mások pénzét. Ezt a képességet megtartották.

Tehát ha jól tudom, akkor azt tudom ebből rögzíteni, ez a mai bizottsági ülés is világossá teszi, hogy egyetértés van, tehát a magyarországi baloldal támogatja a kormány fejlesztési elképzeléseit egy fikarcnyi, tehát egy játszótér-felújítás méretét

meghaladó fejlesztési elképzelés sincs, ami ne lenne megfogalmazva, kidolgozva. Folyik egy vita ennek kapcsán, önök beleszerettek a hitelbe. Hát, ez már csak ilyen.

A harmadik megjegyzésem pedig az lenne, hogy ha jól értem, akkor a mai tanácskozás abból a szempontból is fordulópont, hogy önök azt mondják, hogy a MÖSZ szerint megtörtént az egyeztetés, és most már van egy B változata a panasznak, hogy állítólag erről az új változatról nem történt egyeztetés. Csak szeretném világossá tenni: tehát én idáig azt hallottam, hogy nem volt egyeztetés. Most ha nem volt egyeztetés, meg hogy volt, de azután változott az egyeztetés eredményeként a benyújtott terv... Ismerem a viccet: a nyuszival két probléma van, ha van rajta sapka, akkor azért verjük meg, ha nincs rajta, azért. Tehát miért nem egyeztetünk, ha utána az egyeztetés végén nyilvánvalóan elhangzott javaslatokat meghallgatva változtat a döntéshozó, akkor meg az a probléma. Tehát ezt is szeretném akkor rögzíteni, hogy kiderült, hogy nem felel meg akkor a valóságnak, itt idéztek önök egy független, politikától távol álló Gémesi Györgyöt, hogy megtörtént az egyeztetés. Ezt is szerintem érdemes az igen tisztelt parlamenti szaktanácskozás jegyzőkönyvében rögzíteni.

Végül, de nem utolsósorban az államtitkár úrhoz az a kérdésem lenne, kitért erre egy félmondat erejéig, tulajdonképpen mindenre csak félmondat erejéig lehet kitérni, mert elég gazdag a téma. De csak hogy legyen világos, hogy ezt is rögzíteni tudja mindenki, hogy az RRF vagy RRP, mondjuk magyarul egy angol kifejezés rövidítését, a Hunglish százada a XXI. század, tehát a helyreállítási és ellenálló-képességi programban rögzített fejlesztések, illetve a kohéziós politika, a regionális fejlesztési politika keretében megvalósított fejlesztések egytől egyig elindulnak a nemzeti kockázatvállalás keretében, és nyilvánvalóan élünk azzal a gyanúperrel, hogy a korábbi gyakorlatnak megfelelően a benyújtott javaslatunkat a Bizottság elfogadja.

Az utánlövés - az elnök úr nyugodtan megvonhatja tőlem a mondat közepén a szót -: szeretném azt világossá tenni, az egyetemeket illetően Szél Bernadett képviselő asszony figyelmét szeretném arra felhívni, hogy soha nem a fenntartónál van a pénz, hanem az egyetemnél. Ma az állam a fenntartója, az államnál, a fenntartónál megjelenik a pénz, odaadja az egyetemnek, amely utolsó fillérig felhasználja. Hogyha egy alapítvány lesz a fenntartó, akkor ugyanúgy az egyetemnél lesz a pénz, az utolsó fillérig.

Tehát még mielőtt beleszeretnek abba a remek kommunikációs elképzelésbe, hogy miután más a fenntartó, majd nem kerül az egyetemhez pénz: dehogynem! Tehát mindegyik egyetemnél ott lesz az egyetem működésére szánt forrás, annyi a különbség, hogy mostantól több pénz lesz az egyetemnél, eddig kevesebb volt, ennek a rossz posztkommunista gyakorlatnak véget kell vetni, és egy jobb egyetemi finanszírozási rendszer kell, több pénz lesz az egyetemnél. Ugyanúgy az utolsó fillérig az egyetemnél lesz a pénz, ahogy most sem a fenntartónál van. Tehát nem látom én, hogy az EMMI vagy az ITM államtitkárságánál lenne a pénz. Egy frászt! Az egyetemnél volt a pénz, tehát, ha jól értem, akkor ez is változatlan marad. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Államtitkár Úr! Visszaadom a szót, és utána még Balczó... *(Balczó Zoltán jelzésére.)* Vagy akkor tessék parancsolni!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Nem kívánok a zárszó után reagálni, de röviden azért Deutsch Tamás sajátos felfogású hozzászólására mégiscsak szeretnék a magam részéről válaszolni.

Az, hogy itt most az ellenzék minden egyes tétellel egyetért, beleértve bármely játszóterfelújítást, ez annyiban nem igaz, hogy pont azt mondtuk, hogy ezt a mai nap láttuk, kaptuk meg, ahol akár arról nyilatkozhatunk, hogy bizonyos arányok a két

csoport között szerintünk nem megfelelők. Tehát ez az első, amit szeretnék világossá tenni.

A másik, hogy adott esetben az, hogy a Magyar Önkormányzatok Szövetsége úgy ítéli meg, hogy valami egyeztetés nem történt meg, mert kevesebb, mint feleannyi összegből arányaiban még kevesebbet kapott, ez szerintem egy súlyos kritika, függetlenül attól, hogy emögött valóban az áll, hogy eredetileg volt egy egyeztetés a nagyobb összegről. Nyilván ez ezt jelenti - az egy más kérdés, hogy esetleg egyetértettek-e vagy nem.

Most ez részben engem is érint, hiszen a képviselő úr azt mondta, hogy amikor még a Párbeszédnek is volt képviselője, tehát még az előző ciklusról beszél. Megnézheti, soha semmi olyan előterjesztést nem támogattam, amely Magyarországtól pénzt vont volna el. Volt olyan kemény kritika, amikor a magyar kormányt kritizáltam, de hozzátettem, hogy ez semmiképpen ne valósuljon meg költségvetési következményben azért - így fogalmaztam kritikusan -, hogy a magyar kormány miatt ne büntessék az egész magyar társadalmat, tehát semmiféle pénzt ne vonjanak el.

Az önkormányzatok közvetlen támogatásával kapcsolatban nekem van egy sajátos személyes felfogásom, ami lehet, hogy így nem pontos. De én úgy látom, hogy ha megszűnik az a rendszer, ahol a források döntő részét tagállami borítékokban kapjuk meg, és ezért tudunk küzdeni, és ehelyett belemegyünk egy olyan rendszerbe, ahol Európa-szerte önkormányzatok tudnak pályázni önkormányzatok számára rendelkezésre bocsátott forrásra, megítélésem szerint a magyar önkormányzatok rosszul jönnének ki, nem akarom részletezni, milyen okok következtében. Tehát ez számomra teljesen egyértelmű.

Egyébként hogy valami keményebb ellenzéki hozzászólással fejezzem be, annyit mondok, hogy ha úgy gondoljuk, hogy az önkormányzatok juttatásainak az arányát alapvetően meg kell növelni, ennek nem az a módja, hogy egy ilyen káros rendszert próbálunk kialakítani, hanem akkor kormányt kell váltani, el kell érni. Ennyi. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor most visszatérünk az eredeti napirendi ponthoz, tehát visszaadom a szót az államtitkár úrnak. Kérem, hogy tekintettel az idő előrehaladtára, röviden válaszoljon. Megjegyzem, hogy majd nyilván lesz még alkalom arra, hogy erről a napirendi pontról a bizottságunk részletekbe menően tárgyaljon. Tessék parancsolni, államtitkár úr!

Dr. Ágostházy Szabolcs válaszai

DR. ÁGOSTHÁZY SZABOLCS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen, elnök úr. Igyekszem nagyon tömör lenni, és ezért csoportosítva válaszolok, mert rengeteg kapcsolódás van az egyes felvetések között.

Elsőként a hitelfelvétel. Jelenleg úgy látjuk az eddig benyújtott tizenöt tervből, hogy Portugália, Görögország, Olaszország, Lengyelország, Szlovénia az, amelyek a benyújtott tervek alapján hitelt vesz fel, tudunk további két-három országról, amelyek ezt még nem erősítette meg, de a kollegiális kapcsolat útján tudunk róla. Itt is elenyésző az, hogy ha jól emlékszem, akkor két tagállam van, amelyek fölveszi a teljes hitelkeretét, mindenki más 10-20-30 százalék környékén operál vele.

Tehát azt a következtetést tudjuk alappal levonni ebből, hogy a hiteltermék önmagában kevésbé hatékony. Tehát ez nem egy magyar sajátosság, hogy nekünk nem ez a kedvező termék, és aztán hogy mit csinálunk helyette vagy mivel váltjuk ki ezt a fedezetet, arról majd még egypár szót. De önmagában az a tény, hogy a 750 milliárd eurós Next Generation EU eszköz, aminek nagyjából a felét vagy valamivel több mint a felét adják hiteltermékek, erre nem affinisak az országok, nem akarják lehívni. Nem én

mondanám meg, hogy ennek mi a jelentése, de ezen érdemes gondolkodni, hogy ennek milyen oka lehet.

Magyarország egyébként ezt sokáig mérlegelte, és akkor itt hadd utaljak arra, hogy a Magyar Önkormányzatok Szövetsége szerint a csökkentett programról is kellett volna egyeztetnünk. Én azt gondolom, hogy százszor jobb az, hogy intenzív egyeztetést folytattunk egy nagy csomagról. Majd amikor úgy döntöttünk, hogy nem vesszük igénybe a hitelkeretet és egy szűkített programot valósítunk meg, nyugodtan tudtuk azt mondani a legnagyobb őszinteséggel, hogy nincs benne semmi olyan, ami eddig ne lett volna a terveink közül nyilvános. Az, hogy a maradék, elvileg kieső részt is meg fogjuk valósítani, az is egy egyértelmű kormányzati elköteleződés.

Arról pedig, hogy egyébként egy, a magyar államadósságot a GDP arányában 7 százalékkal megdobó hitelkeretet föl kell-e venni, arról viszont lehet, hogy érdemes parlamenti vitát folytatni, de nem gondolom azt, hogy a társadalmi szervezeteknek kéne ebben a meghatározó szót kimondani. Véleménye mindenkinek van, mindent figyelembe vesz a kormány. De amikor itt a csökkentett program újbóli leegyeztetéséről van szó, akkor érdemes ezt figyelembe vennünk, hogy egy ilyen megismételt egyeztetés, amiben, hangsúlyozom, hogy nem lenne semmilyen új elem, további két-három hónappal csúsztatná meg az ország számára a források rendelkezésre állását. Ennyit a hiteltermék kapcsán.

Balczó Képviselő Úr! Elnézést kérek, hogyha pontatlanul fogalmaztam vagy pedig félreértett! Én nem azt mondtam, hogy nem hittem el, hogy 2030-ra az öt legélhetőbb tagállam közé fogunk tartozni, hanem azt, hogy egy nagyon ambiciózus, kihívásokkal teli célnak tartottam, amit egyre inkább tartok abszolút realitásnak, semmint túlzott vállalásnak, csak erre akartam utalni.

Akkor térjünk ki arra, hogy mi lesz azokkal a programokkal, és itt utalhatunk akár az egyetemekre vagy a vízgazdálkodásra, bármilyen olyan elemre, ami napnál világosabb, hogy csökkent az új programban. Itt arról van szó, hogy a kormány nem változtat a céljelölésein. Az előző nagyobb csomagban sem volt benne egyetlenegy olyan elem sem, amelyet a magyar kormány egyébként ne akart volna megvalósítani, ugyanezzel az össz nemzeti csomaggal megyünk tovább.

Technikai döntésről van szó, azt a kormány dönti el, hogy mely beruházásokat, reformokat akarja uniós pénzből, A, B, C típusú uniós pénzekből, nemzeti költségvetés saját adóbevételeiből, vagy esetleg más hitelből finanszírozni. Ez nettó pénzügyszakmai kérdés tulajdonképpen, hogy melyik célhoz melyik a legmegfelelőbb. És csak azért, mert egy olcsónak számító hitelkeret elérhető az országnak, az nem azt jelenti, hogy rögtön csapra kell verni a hordót, és rögtön 7 százaléknyi GDP-nek megfelelő hitelt eltapsolni. Volt már ilyen időszak. Az elmúlt 10 évben nagyon sokat tett azért a kormány, hogy lefaragjuk az államadósságot; csínján bánunk a hitelfelvétellel. Egyébként az ország nem azt mondta, a miniszterelnök úr sem azt mondta, hogy soha nem vesszük föl; jelenleg ez nem egy kedvező konstrukció. Később, '23-ig még dönthet erről a magyar kormány. Oké, ennyit a hitelről.

Aztán az a tényező, hogy még mindig van négy olyan régiónk, ami uniós összevetésben a leginkább elmaradottak közé tartozik, itt egy nálamnál jóval hosszabb tapasztalatú politikai vezető gondolatát idézném, hogy nem tudjuk megváltoztatni a házszámunkat mint ország. Olyan történelmi tradíciókat, gazdaságtörténelmi tradíciókat hozunk, mutattam erről önöknek egy grafikont, amelyben rengeteg, nagyon sok változást értünk el az elmúlt években. Például csak Pest megye helyzetét kiemelve: Pest megyét addig, amíg közös régióban volt a fővárossal, a főváros relatív túlzott fejlettsége miatt nagyon nehéz volt fejleszteni. Meghoztuk azokat a szakmapolitikai döntéseket most is, minden évben születnek ilyen döntések, és ez már látszik a mutatókon, hogy igen, ezek a régiók felzárkózóban vannak. Nem lehet egyik évről a másikra egyik

régióknak a belső struktúráját sem megváltoztatni, de az összes olyan alap fejlesztési elemnél, legyen szó nagy infrastruktúráról, oktatásról, a munkahelyek letelepítéséről, favorizálják ezeket a régiókat, és ezért indított a magyar kormány évekkal ezelőtt a legelmaradottabb településekre egy célzott felzárkóztató programot is.

Tehát azt gondolom, hogy idő kell ahhoz, hogy ezek az eredmények láthatóvá, az Eurostat által mérhetően is láthatóvá váljanak. Ugyanakkor nem vitás az, hogy az eddig megtett intézkedések a következő évtizedben óriási fejlődést fognak ezekben a régiókban is hozni.

Igen, azt a megállapítást, hogy azért nem vennénk föl az uniós hitelt, mert akkor számonkérhetővé válna az, hogy mire használjuk, szeretném nagy tisztelettel, Balczó képviselő úr iránt egyébként érzett nagy tisztelettel visszautasítani, mert ugyanúgy, ahogy akár a közbeszerzési rendszerünk, ugyanolyan vizsgálat alatt van akkor is, ha nemzeti pénzt költünk, mintha uniósat költenénk. Tehát nagy eltérések nincsenek. Az Állami Számvevőszék van annyira szigorú, uniós sztenderdekről lévén szó, mint az Európai Számvevőszék. A sajtóban sokkal nagyobb érdeklődésre tart számot bármiféle szabálytalanság vagy elszámolási probléma egy uniós alap tekintetében.

Ugyanakkor meg, ha arról beszélünk, hogy jól használjuk fel, vagy nem, az a mutató, ami még 4 százalékhoz közelít emlékeim szerint, de nem akarok nagyot tévedni, hogy mennyi a korrekciós rátája az előző pénzügyi ciklusnak, ahol szabálytalanságot talált az Európai Bizottság, annak a mutatónak a döntő része a 4-es metró beruházásából állt össze, amelynek a hatása a végső szabálytalanság megállapítását követően három év alatt pörög ki a mutatóinkból. Tehát olyan tettekért kérnek bennünket mint éppen hatalmon lévő vagy szolgálatban lévő kormányt számon, amely korábbi kormányok, furcsa dolog ezt mondani, de '10 előtti kormányok döntéseinek a következménye, ami most ér be. A nemzeti felelősség az ország egészéért megáll. De ugyanakkor érdemes ezt is figyelembe venni, hogy nem minden az elmúlt évek döntéseiből ered, ami hibaként mérhető az uniós források tekintetében.

Mikor hozzuk nyilvánosságra a tervet? Nyilvánosságra hoztuk, ezt a kérdés előtt is már tisztáztuk.

Hogy lehet-e két perc alatt elolvasni közel 400 oldalt? Nem lehet, de ez nem is volt szempont. Tehát én sem tudok elolvasni 400 oldalt két perc alatt. Ugyanakkor ez a bizottsági ülés az én értelmezésemben nem arról szól, hogy a képviselőknek fel kellett volna készülni minden oldalból, majd nekem meg választ kell adni. Ez egy párbeszédnek egy része. Azért vagyok én is itt, hogy a dokumentum további megismerése, értelmezése, a folytatódó szakpolitikai viták során további információkat adjak. Tehát ez nem egy lezárt történet, az Európai Bizottsággal való végső megegyezésünk is még legalább két hónapig várat magára, tehát nyugodtan lehet ezeket a vitákat folytatni. Értelemszerűen képviselő asszony helyzetértékelése ebben a tekintetben téves.

Még egy dolgot szeretnék kiemelni, nem így tették föl szó szerint a kérdést, de melyik ágazatok sérülnek, mi az, amit nem csinálunk meg, csak azért, mert csökkentettük a csomagot. Jelentem, mindent megcsinálunk. Összesen arról van szó, hogy ezeket a beruházásokat nem a helyreállítási és állóképességi eszközből akarjuk finanszírozni. Tehát az ország teljes fejlődése tekintetében, amiről itt ma beszélünk, az egy pusztán technikai kérdés, semmi több. A rendelkezésekre álló források egy töredéke, főleg, ha összevetjük azzal, hogy mondjuk, önmagában a jövő évben gazdaságfejlesztésre 3800 milliárd forint környékén fordít a magyar kormány a nemzeti költségvetésből forrásokat, akkor 6 évre ez a 2500 milliárd forint, azt gondolom, hogy nem túl erős hányadot képvisel.

A klíma tekintetében itt javasolom megismerni mélyebben, ami, hangsúlyozom, nem két perc alatt lett volna senkinek a feladata, hogy pontosan milyen intézkedéseket

tartalmaz a terv. Itt voltak az Európai Bizottság és közöttünk értelmezési körök a tárgyalásokon, hogy mi számít klímavédelemnek, mi nem számít annak, mikor a jelenlegi terv, akkor is, ha egyetértünk, akkor is, ha nem, az uniós módszertan szerinti kategorizálást tartalmazza. Tehát amit ott akként tüntettünk föl, hogy van klímaegyütthatója, tessék ezeket végigtekinteni, és világossá válik, hogy miről beszélünk. De ezen a sütiagramon elmondtam. Tehát amik alapvetően klímavédelem, természetvédelem kapcsán energiahatékonysági beruházások, ezek a megújuló energiák, akkor a zöldközlekedés fejlesztésében csak olyan elemek vannak, amelyek a hosszú távon fenntartható közlekedési fejlesztések, vízgazdálkodás, illetve negyedik elemként a hulladék-újrahasznosítás kérdése. Tehát itt tulajdonképpen erről beszélünk, és hozzáteszem, még további komponensekben is van olyan, ami mondjuk, a felzárkóztatási politikának része, az energiaszegénységben élők is napelemet fognak kapni.

És akkor, ha szabad erre kitérnem, volt kérdés arra vonatkozóan, hogy akkor mit teszünk a lakossági energiahatékonyság megújítása érdekében. Ez az energetikai komponensnek a legmeghatározóbb eleme. Ezt Szél képviselő asszony figyelmébe ajánlom, és bízom abban, hogy miután elolvassa ezt a részt, akkor egyet fog velünk érteni, és lelkes támogatójává válik a magyar helyreállítási tervnek is.

Az alapellátás mit jelent egészségügy tekintetében? A lakóhelyhez közeli egészségügyi ellátást szeretnénk előtérbe helyezni, legyen szó szakrendelőről, háziorvosi praxisközösségek további megerősítéséről, felszereléséről vagy akár telemedicina-szolgáltatásokról, hogy akár be sem kell menni az orvosi rendelőbe. Ez a pandémia alatt egyébként relatív jól működött Magyarországon, bár nem volt egy hosszú távú felkészülési időnk erre, de ezeket a rendszereket is meg fogjuk erősíteni. Lesznek központi kórházi fejlesztések is, de alapvetően a lakóhelyhez, emberhez legközelebb eső ellátási formák azok, amelyekkel mondjuk, a kórházak terhelését is hosszú távon ki tudjuk majd egyenlíteni. De ez csak egy néhány szó, még mielőtt bárki azt gondolná, hogy csak erről szól az egészségügyi komponens, értelemszerűen ez nem lenne fair kiemelés tőlem.

Igen, egyetemek kapcsán, hogy sikerült-e vagy nem sikerült eladni a terveinket. Remélem, ez nem számít kiszivárogtatásnak, bár sajnos az elmúlt hetekben, hónapokban azt tapasztaltuk, hogy bár mi nem szivárogtattunk a tárgyalásokról, az Európai Bizottságnál előfordult ilyesmi, de ezt házon belül egymás között, jó partnerek módjára intézzük. De az talán nem számít szivárogtatásnak, hogy az egyetemi komponens kapcsán valóban voltak viták. Volt egy meg nem értett konstrukció, ez a fenntartói formaváltás Magyarországon, ami nem érint minden egyetemet, azoknak csupán egy részét. Ezekben a vitákban az Innovációs és Technológiai Minisztérium bevonásával, egy körben még egyébként Navracsics miniszter úr bevonásával is nagyon-nagyon sok energiát fektettünk arra, hogy tisztába tegyünk a jogi tényeket. Ezt megtettük, elküldtük a jogszabályokat, lefordítottuk őket angolra.

A személyes megjegyzésem a végén az, hogy igazából ízekről vagy értelmezésekről beszélgetünk, a jogi szabályozásunkban hiba a legjobb tudomás szerint nincs. Kötöttünk kompromisszumokat azért, hogy a politikai támadásoktól próbáljuk mentesíteni a helyreállítási tervet. Nagyon kellemetlen, amikor egy magas rangú európai tisztviselővel való tárgyalás során arra a kérdésre kell válaszolnom, hogy ha igaz az, amit én mondok, akkor európai parlamenti képviselők miért állítják annak szöges ellentétét. És mit tudok erre mondani, mint azt, hogy természetesen félreértelmezik? - nyitva hagyva a kérdést, hogy tudatosan vagy műveletlenségből. De ezek nem fair tárgyalási álláspontok. A magyar közoktatás fejlesztése nem áll le, ugyanolyan keretszámok kapcsán, mint ahogy arról a kormány döntött, megy tovább, de a nemzeti költségvetést fogja terhelni többek között azért, mert magyarországi

európai parlamenti képviselők övön aluli támadásokkal bombázták még a Bizottság elnökét is. *(Dr. Tiba István távozik az ülésről.)*

Nagyon nehéz ezt kezelni, azt gondolom, most egy kis empátiát próbálva mutatni a bizottsági vezetők felé, érdekes kérdéseket vet föl, hogy ha egy tagállam belső konfliktusait nekik kéne tulajdonképpen kívülről rendezni. Hála istennek, nem vállalják ezt a szerepet, de mi egymás felé lehetnénk annyira szövetségesek vagy mindannyian elkötelezett magyarok, hogy a közös célokat együtt szolgáljuk, és nem Brüsszelben támadjuk meg egymást. Ettől egyébként mi kifejezetten tartózkodunk, de a feljelentő leveleket sajnos látjuk, amelyek alaptalanul valótlan állításokat fogalmaznak meg, akár a helyreállítási terv kapcsán is.

Az öntözésre csak egy rövid kitérő, ami egy másik érdekes felvetés. Jelenleg nagyjából a fele lesz az új forráshányad, amit a vízgazdálkodásra fordítunk az eredeti tervekhez képest. Itt környezetvédelmi kérdésekről vitatkoztunk az Európai Unióval. Ez egy személyes, hangsúlyozom, személyes és nem kormányzati megélés, hogy amikor részt vettem ezeken a tárgyalásokon, akkor azt nem értettem, hogy bár önmagában az emberi lét tulajdonképpen természetkárosító, mert én is vizet iszom, és még szennyezem is a vizet a létemmel. De amikor egy beruházást végrehajtunk, aminek a környezeti mérlege a végén sokkal jobb lesz, mint a mostani, akkor azt miért nem lehet a károk további csökkentése érdekében képviselni, csak azért, mert adott checklisteken nem felelünk meg adott esetben, mert igen, vizet használunk.

De tudom jelenteni a tisztelt bizottságnak, hogy ami jelenleg benne van az ellenálló-képességi tervünkben, az biodiverzitási fókuszú, és egyértelműen olyan vízgazdálkodási, vízfelhasználási rendszereket fog helyreállítani, elsősorban a homokhátság északi részén, ahol egyébként hosszú távon elsivatagosodás veszélye áll fenn. Ezeket próbáljuk mi, évtizedes, évszázados trendeket megfordítva helyreállítani, ehhez vízre van szükség.

Tehát nem akarok elmenni szakpolitikai vitákba, de amióta a folyóinkat szabályozták, azóta, igen, ürül abból a térségből a víz. Mit tudunk tenni, mint a folyókból vizet próbálunk odavinni? De ilyen, egészen alapvető dolgokról is szakmai egyeztetések vannak a Bizottsággal, hogy a folyóból lehet-e vizet kivenni és mondjuk a homokhátságra, ahova egyébként 150 éve még természetes úton jutott, most oda kell vinni. Ez van. Tehát ilyen szakmai viták vannak. A magyar kormány a céljait meg fogja valósítani, de az Unióval megegyeztünk abban, hogy egyébként nem használunk uniós forrásokat öntözésfejlesztésre.

Nem akarok itt további részletekre kitérni, mert elvinné a kereteket. Köszönöm a lehetőséget, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük szépen az államtitkár úrnak a remek beszámolóját. *(Dr. Gurmai Zita jelzésére:)* Bocsnát, de ez nem gyakorlat... Tessék parancsolni!

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Szeretném megköszönni a nagyon tisztességes válaszát. Egy kérdésre nem kaptam választ, hogyha van lehetőségem még megkérdezni. Tehát az április 16-án közzétett dokumentumhoz képest történt-e változás, hogyha erre válaszolna még. Köszönöm.

DR. ÁGOSTHÁZY SZABOLCS államtitkár (Miniszterelnökség): Képviselő Asszony! Harmadszor: igen, elmondtam, van változás, kint van a honlapon.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Megfelel, képviselő asszony? *(Dr. Gurmai Zita: Természetesen!)*

Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönjük a részletes és pontos beszámolóját. Külön köszönöm, hogy a válaszában vagy válaszadásában a szakmai háttér munkáról is beszámolt. Bár nem zárt ülésen vagyunk, de fontos számunkra, hogy ezek az információk is elhangozzanak, hiszen az Európai ügyek bizottsága mint szakbizottság fontos, hogy megfelelő információk birtokában tudja a kormányzati munkát értékelni. Ezért köszönöm Deutsch Tamás képviselő úrnak is, hogy a háttér munkáról is, ami az Európai Parlamentben van, beszámolt, ezekről sem árt tudni a szakbizottság tagjainak.

Nyilvánvalóan lesz még alkalmunk, ahogy említette az államtitkár úr is, hogy a részletekről majd beszéljünk, kibontsuk, hiszen magának a tervnek a jóváhagyása is nyilván generál majd kérdéseket, amit a bizottsági üléseinken szeretnénk megtárgyalni. Úgyhogy még egyszer köszönöm, és majd elvárjuk az államtitkár urat. Köszönöm szépen. *(Dr. Ágostházy Szabolcs: Köszönöm szépen.)*

EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről [COM(2021) 93, 2021/0050 (COD)]

Hogy ne veszítsünk időt, rátérünk a 3. napirendi pont tárgyalására, ami egy rövid tájékoztatás meghallgatása lesz: egyeztetési eljárás az Európai Parlament és a Tanács irányelve a férfiak és nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazása elve alkalmazásának a bérek átláthatósága és végrehajtási mechanizmusok révén történő megerősítéséről. Köszöntöm Horváth Tamás urat, az Innovációs és Technológiai Minisztérium helyettes államtitkárát, aki a napirendi pont előadója.

Tisztelt Bizottság! A szóban forgó egyeztetési eljárást márciusban indítottuk el. A Vállalkozásfejlesztési bizottság a közeljövőben fogja kialakítani a véleményét, amit majd várunk természetesen. Képviselőtársaim megkaphatták a tárgyalásiálláspont-javaslatot. Köszönöm az államtitkár úrnak, hogy elfogadta a meghívásunkat, és kérem, hogy az idő előrehaladtára tekintettel röviden foglalja össze az uniós tervezet főbb elemeit, a kormány álláspontját és az uniós döntéshozatal állását. Tessék parancsolni, öné a szó!

Dr. Horváth Tamás tájékoztatója

DR. HORVÁTH TAMÁS helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Tisztelettel köszöntök én is mindenkit. Az itt lévő irányelvtervezettel összefüggésben egy rövid ismertetőt tartanék, és tájékoztatnám a tisztelt bizottságot a kormány álláspontjáról.

A nők és a férfiak egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazáshoz való joga az Európai Unió egyik alapelve, amit maga a római szerződés is rögzít. Ennek az alapelvnek az erősítése, tiszteletben tartása céljából került előkészítésre a mai bizottsági ülésnek a napirendjén szereplő irányelvtervezet.

Az irányelvtervezet a bérek jobb átláthatóságát célzó normákat és az egyenlő díjazáshoz való jog érvényesítését elősegítő rendelkezéseket határoz meg annak érdekében, hogy a munkavállalók megfelelő információkkal rendelkezzenek a munkakörükre irányadó bérszínvonalról, és nemi alapú megközelítés esetén érvényesíteni tudják jogaikat, könnyebbé váljon a jogszolgáltatáshoz való hozzáférés.

A tervezet a munkaviszony megkötését megelőző eljárásba is bevonná a munkajogi szabályok hatályát, tehát már a munkaviszony létrejöttét megelőzően is ki kéne terjeszteni a munka törvénykönyvének a rendelkezéseit a bértárgyalással, illetve az állásinterjúval kapcsolatos szabályokra, illetve jelentősen kibővítené a szociális

partnerek, különösen a munkavállalói szervezeteket megillető tájékoztatási és konzultációs jogokat.

Az irányelvtervezet különbséget tesz kis-, közép- és nagyvállalatok között. A tájékoztatáshoz való jogot minden szegmensben előírja, de részletes jelentési kötelezettséget kizárólag a nagyvállalatok esetében, 250 fő fölötti foglalkoztatotti létszám esetén ír elő kötelezően. A nagyvállalatoknak évente kéne eleget tenniük ezen részletes jelentési kötelezettségüknek az illetékes hatóságok irányában.

Az irányelvtervezet rendelkezik az úgynevezett bérauditról is. A béraudit abban az esetben kell elvégezni, ha az éves jelentés alapján az objektív indokokkal nem igazolható, nemek közötti bérszakadék meghaladja az 5 százalékot.

Az irányelvtervezetnek van még egy adatgyűjtéssel, illetve részletes adatszolgáltatással kapcsolatos rendelkezése is, amely a tagállamokra, illetve magukra a cégekre is adminisztratív terheket, illetve előírásokat vezetne be.

Ma Magyarország az Eurostat adatai alapján uniós összehasonlításban a második felében helyezkedik el a nemek közti bérkülönbség mértékének vonatkozásában. Magyarországon 2019-ben 18,2 százalék volt a bérkülönbözőség a nemek között, ezzel a V4-országok közül a harmadik helyen állunk, Csehország 18,9, Szlovákia 18,4 százalékkal áll mögöttünk, míg Lengyelország 8,5 százalékkal előttünk áll. Ettől függetlenül Magyarország olyan országokat is megelőz ezen statisztikában, mint Németország, ahol 19,2 százalék, illetve Lettország, ahol 21,1 százalék a nemek közti bérkülönbözőség.

Nagyon fontosnak tartja a kormány azt, hogy az uniós szabályozás, amit az irányelv írna elő, megfeleljen a szükségesség és az arányosság, valamint a normavilágosság követelményeinek. Fontosnak tartjuk különösen, hogy ne növelje túlzott mértékben a munkáltatókat érintő adminisztratív, adminisztrációs terheket és anyagi terheket, illetve tartsa tiszteletben a tagállami hatásköröket.

Csak tájékoztatásul szeretném mondani, megjegyezni, hogy az irányelvhez készült hatásvizsgálat alapján a béraudit költsége, amit akkor kell elvégezni, hogyha az 5 százalékos bérszakadékot meghaladja, és objektív indokok alapján nem lehet igazolni, az körülbelül 1450-2100 euró forintnyi összköltséget jelent a vállalatok vonatkozásában.

Összességében azt tudom mondani a kormányzati álláspontról, hogy a megfogalmazott célokat a kormány támogatja, ugyanakkor aggályosnak tartjuk az irányelvtervezet által meghatározott eszközök, módszerek esetleges túlszabályozó jellegét, melyek nagy terheket róhatnak az érintettekre, és csupán kis mozgásteret biztosítanak a felek vonatkozásában. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár úrnak a beszámolóját, hogyan is állnak a dolgok. A vitát megnyitom. Akinek kérdése, véleménye van? *(Jelzések.)* Csöbör Katalin, Gurmai Zita és Szél Bernadett. Tessék parancsolni!

Hozzászólások

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr, és köszönöm szépen, államtitkár úr. Szeretném elmondani, hogy a nők helyzete és munkája elismert nemcsak hazánkban, hanem az egész világon is, hogyha hirtelen csak Karikó Katalinra gondolunk, és azt is mondhatjuk, hogy a magyar kormánynak három női minisztere is van. Azonban ez a sikeresség nemcsak a munkára érvényes, hanem a családban betöltött szerepben is tetten érhető. Ezért én kimondottan fontosnak tartom a kormány családtámogatási programját, és törekednünk kell arra, hogy ez az egyenlőség a férfiak és nők között ne csak a jog előtt álljon meg, hanem a gyakorlatban is.

Szeretném itt megemlíteni a Mandíner egyik cikkét, amikor kiemeli, hogy Magyarország milyen jól teljesített a foglalkoztatás terén, tehát 13 százalékponttal emelkedett. Itt szeretném kiemelni, hogy az észak-magyarországi régió és Borsod-Abaúj-Zemplén megye teljesített a legjobban, és csak utána következik Nógrád és Somogy megye, ha jól tudom. Úgyhogy ez mindenféleképpen egy olyan pozitív tendencia, ami az elmúlt tíz év gyümölcse, és számokban is tetten érhető a kormány és nekünk, egyéni képviselőknek is a munkája, hiszen olyan befektetések, beruházások érkeztek a térségbe, amelyek javították az ott élők helyzetét és a nők helyzetét is.

Mit tudunk azért tenni, és mit kell tennünk, hogy a járvány után is folytatódjon ez a pozitív tendencia? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Gurmai Zita képviselő asszony.

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Köszönöm szépen. Elnök úr, azért annyit hadd kérjek, hogy legközelebb az álláspont-javaslatot legyenek kedvesek kiküldeni, mert akkor könnyebb erről beszélni. De ettől függetlenül nyilvánvaló, hogy államtitkár úr nagyon tisztességesen összefoglalta. Valóban a javaslat az európai uniós szabályokon alapszik, amit a kormány, ha jól értettem, fenntartásokkal támogat. Ezzel szemben a korábbi javaslataink az EU-irányelveket tekintették alapnak, ezért úgy gondolom, hogy mindenféleképpen támogatni kell egy ilyen típusú szabályozás elfogadását. Tehát ez az elsőszámú megjegyzésem.

A második, hogy azt meg kell jegyezmem, hogy az anyag alapos, és technikai kifogásokat, azt gondolom, néha legitim kifogásokat is megfogalmaz, tehát ezt én mindenképpen fontosnak tartom. De azt, hogy egyébként a nők és férfiak közötti egyenlő bérezést támogassák, hiszen pontosan tudjuk, hogy ez egyfajta diszkrimináció, erről azért érdemes lenne beszélni. Vettem az összes technikai módosításra való javaslatát, csak azt szeretném önöknek jelezni. Egyébként nálam a Magyarországról szóló Eurostat-statisztikában ez a 18,2 százalék jóval jobb, mert az 11,4 százalék, tehát akkor meg pontosítást kérek, hogy ez a szám, amiről beszélt, micsoda.

De alapvetően az én legnagyobb problémám az, és akkor ezzel Csöbör Katalinnak is szeretném jelezni, hogy sajnálatos módon ez a mostani pandémia vagy ez a válság nagyon jelentősen megnyitotta ismét a béröllöt, tehát ez azt jelenti, hogy az elmúlt időszakban a bérek közötti különbség a nők és férfiak között sajnálatos módon tovább nőtt.

Én mindenképpen nagyon fontosnak tartom a szociális partnerek tájékoztatását, és azt is, hogy átláthatók legyenek a bérek. Tehát gyakorlatilag, amikor egy munkavállaló nő tudja, hogy az a munka, amit ő vállalni szeretne, kevesebbet ér, mint ugyanabban a szerepben egy férfié, nyilvánvaló, hogy ő akkor nem vállalná el adott esetben ezt a munkát.

Tehát én egyrészt még egyszer köszönöm a tisztességes tájékoztatást, de szeretném azt világossá tenni, hogy az „egyenlő munkáért egyenlő bér” elvét támogassa, kérem, támogassa a kormány, mert szerintem ez egy nagyon világos mérce. Természetesen én értem, hogy a kormányzat részére a család az első, de azt gondolom, hogy a XXI. században igenis mindent meg kell tenni azért, hogy ha 1957-től még mindig nem sikerült, mert azért azt ne felejtjük el, hogy a római szerződésben szerepelt először az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elve, és az Európai Parlament 2007-ben egy nagyon jelentős mozgalom után kezdte egyáltalán ezt a fajta szabályozást komolyan venni, az akkori biztos, Vladimír Špidla volt az első ebben. Tehát ehhez képest én azt gondolom, hogy történt számos előrelépés, hiszen Viviane Reding biztos óta van már európai bérezés napja, ez mindig az a nap, amiben az európai béröllőről beszélünk,

most ebben az évben egyébként ez kedvezőbb volt, mint az előző évben. De még egyszer mondom, itt még a pandémiát mérsékelten láttuk.

Tehát én mindenképpen arra szeretném kérni önöket, hogy természetesen fontos az, hogy ebben előrelépés legyen, és hogy támogassuk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretnék válaszolni a képviselő asszony megjegyzésére. A házszabály 139. § (2) bekezdése szerint az ilyen anyagot csak a bizottság állandó tagja ismerheti meg. Köszönöm szépen.

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Köszönöm szépen.

ELNÖK: Következik Szél Bernadett képviselő asszony. Tessék parancsolni!

DR. SZÉL BERNADETT (független): Köszönöm szépen. A véleményben olvastam egy ilyet, tisztelt államtitkár úr, hogy az irányelvtervezetben rögzített széles körű jelentéstételi kötelezettség és az adatok nyilvánosságra hozatala az irányelv célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértéket meghaladó adminisztratív terhet ír elő a vállalkozások számára 250 fő feletti létszám esetén, és sértheti a munkáltatók jogos gazdasági érdekeit.

Ez nincs így. Tehát én azt gondolom, hogy ebben a században most már odáig tényleg el kellene jutnunk, hogy ha elégedettek a dolgozók, a munkavállalók, az jó az adott cégnek is. Tehát ha valaki nem tud kiteljesedni a munkahelyén, és nem érzi úgy, hogy egy megbecsült tagja a közösségnek, nem fog olyan teljesítményt nyújtani. Úgyhogy most ilyen nagyon opportunistá és utilitarista módon közelítve ehhez az egész kérdéshez, arra szeretném önöket kérni, hogy egy kicsit gondolkodjanak egy másik filozófia szerint.

Nagyon régi követelésem az, hogy egy bizonyos cégméret fölött minden bér legyen nyilvános. Csak így tudjuk elkerülni azt, hogy a különböző tárgyalásbeli pozíciók révén egyszerűen a nőket hátrásorolják, igen, hogyha fizetések vannak. De ez egyébként nemcsak a cégeknél van így, Hollywoodban is lehetett olvasni, hogy prémium, A kategóriás női színésznőket rosszabb gázsikkal szerződtették le filmekre, mint férfiakat, mert nem nyilvánosak a bérek, és nem tudtak olyan alkupozíciót keríteni maguknak.

Vissza Hollywoodból a cégekhez, ez ugyanígy zajlik bizonyos szempontból. Tehát ha nem tudjuk azt, hogy ki mennyit keres az adott cégnél, akkor nincs mihez viszonyítani. Én is dolgoztam a versenyszférában. Nem voltak nyilvánosak a bérek, és egyszerűen így találgatás tárgya volt az, hogy ki mennyit keres és milyen indokból. Én abszolút a dolgozó embert képviselem minden szempontból, a dolgozó nőket meg aztán végképp.

Úgyhogy én arra kérem önöket, hogy közelítsék meg ezt az egész helyzetet egy másik szempontból. Szerintem a dolgozóknak biztos, hogy érdeke ez, mert jobb lesz az alkupozíciójuk, de énszerintem még a cégnek is érdeke, és ha én cégvezető lennék, biztos amellet kardoskodnék, hogy ez teljesen átlátható legyen. Meg kell fizetni a dolgozókat és egyenlően ahhoz, hogy ne érezzék úgy, hogy valamilyen igazságtalan helyzetnek az áldozatai. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Balczó alelnök úré a szó!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Azért tudok reagálni, bár nem voltam jelen az expozéjának az elején, mert valóban, ez az álláspontjavaslat, amit megküldött, világos és egyértelmű.

Úgy gondolom, hogy az Európai Unióban azért sok olyan ország van, ahol Magyarországnál még inkább szükséges ezen a téren tenni valamit és egy irányelvet létrehozni. Egyetértek azzal, amit Gurmai Zita mondott és Szél Bernadettel is a nyilvánosság terén.

Én másképp fordítottam le azt, hogy jogos gazdasági érdeket sért. Hadd mondjak egy egyedi példát, amit sok területen lehetne! 250 fős vagy nagyobb cég, az igazgatóságban van két, titkári feladatot ellátó munkatárs. Mind a kettőnek azonos a képzettsége, a gyakorlata, a megszerzett egyéb tanfolyamai, mind a kettő ellátja az alapfeladatát, az egyik azonban rendkívül kreatív, talpraesett, el tudjuk képzelni, hogy milyen pluszt jelenthet ez egy ilyen munkakörben. Úgy dönt a vezetés, hogy 15 százalékos bérkülönbséggel különbözteti meg az eltérő teljesítményt, nyíltan, ennyi, ezt tudomásul is veszik. Az 5 százalékos fölötti az már valami borzalmas bérkülönbség. Ebben az esetben, ha mind a kettő nő, akkor nincs gond. Ha mind a két munkatárs férfi, nincs gond. De ha eltérő neműek, és ehhez semmi köze nincs a fizetéskülönbségnek, el kell kezdeni igazolást írni több szempontból.

Tehát valóban fölmerül bennem az, hogy ennek a túlzott, konkrét adminisztratív szabályozása, jelentéstétele nem befolyásoló-e, mert az egyenlő munkáért egyenlő bér mellett van egy olyan, hogy a teljesítményt kell megfizetni. Tehát adott esetben a túlszabályozás esetleg nem korlátozza-e a teljesítmények különbségén alapuló bérdifferentiálást? - ez valóban fölmerül bennem. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Államtitkár Úr! Én úgy látom, hogy ez az irányelvetervezet rendkívül ambiciózus célokat tűz ki, ugyanakkor számomra megmarad az a kérdés, hogy a javasolt adminisztratív eszközök valódi, tényleges változást fognak-e majd eredményezni. Például az egyenlő munkáért egyenlő munkabér elve kapcsán nekem egy régebbi ügy jut eszembe, amit a bizottságunk megtárgyalt, hiszen a munkavállalók kiküldetése esetében is ezen elv vezetett a kelet-közép-európai vállalkozások piacvesztéséhez. Mennyire tekinthetők arányosnak a széles körű jelentéstételei kötelezettségek a vállalkozások számára?

Tisztelt Államtitkár Úr! Visszaadom a szót. Kérem, hogy válaszoljon röviden a feltett kérdésekre.

Dr. Horváth Tamás válaszai

DR. HORVÁTH TAMÁS helyettes államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium): Nagyon szépen köszönöm a hozzászólásokat is és a szót ismételtelen. Előljáróban engedjék meg, hogy hadd tájékoztassam a tisztelt bizottságot, hogy a mai magyar jogszabályi környezet is előírja az egyenlő munkáért egyenlő bér alapelveit, tehát mind a nemek közti, mind az adott nemhez tartozó vonatkozásban is van jelenleg hatályos jogi szabályozás, hogyha valaki ugyanolyan tevékenységet végez ugyanabban a munkakörben, akkor egyenlő mértékű munkabért kell fizetni érte.

Itt elhangzott a teljesítménynek egy olyan szempontja, ami, valóban, mi is úgy gondoljuk, hogy aggályos lehet. A munkavállaló és a munkáltató egyedi megállapodása a munkabér, és vannak olyan szubjektív szempontok, ami adott esetben indokolhat meghatározott bérkülönbséget. Itt az uniós szabályozás úgy próbálja rendezni a kérdést, hogy egy 5 százalékos eltérést enged, és objektív szempontokkal kívánja alátámasztani az esetleges nagyobb bérszakadéknak a különbözőségét. Én azt gondolom, hogy az irányelv tárgyalása során ezt tisztázni kell, hogy itt pontosan mire gondolt a Bizottság és hogy ez pontosan milyen terheket, illetve milyen korlátozásokat jelent a mai, munkavállaló és munkáltató közötti megállapodásban. Tehát mi is úgy érezzük, hogy erről még szükség lenne egyeztetni.

Az, hogy az adminisztratív terhek milyen mértékben növekednek, én itt a felvezetőmben mondtam is egy számot, hogy maga a bérauditköltség is egy 2100 eurós többlet pénzügyi forrást jelent, de talán nem is ez a legnagyobb probléma, mert egy nagyvállalatnál egy 2100 eurós költség az még talán kalkulálható. Itt az éves tájékoztatási kötelezettségről beszéltem, ami abból a szempontból jelenthet komoly adminisztrációs terhet, hogy a munkakörök összehasonlításával kapcsolatosan egy külön eljárásrendet szeretne bevezetni az Unió, illetve ez alapján szeretné, hogy egy magyar szabályozás készüljön elő. Itt az összehasonlítás tematikája, az összehasonlítás eljárásrendje, az ezt követően anonimizált jelentés, a jelentésnek az összes hatóság részére történő megküldése, illetve a honlapon történő felterjesztése, illetve ezen vizsgálatok évenkénti megismétlése, erről gondoljuk azt, hogy ez lehet, hogy túlmutat a mindennapi adminisztrációs terheken. Ahogy itt felvetésre is került az elnök úr részéről, nem biztos az, hogyha ezek az információk a rendelkezésünkre tudnak állni, akkor abba az irányba tudnak hatni, hogy ez a bérszakadék csökkenjen vagy esetleg kiegyenlítődjön.

Ahogy itt a bevezetőmben is elmondtam, a kormány alapján véve egyetért a megfogalmazott célokkal, azokat támogatjuk is, hiszen meghatározott keretek között a mai magyar jogrendszer is biztosítja ezeket a lehetőségeket. Mi is aggályosnak tartjuk, hogy ezek az eszközök, amik itt megjelölésre kerültek, alkalmazhatóak-e annak érdekében, illetve szolgálják-e azt, hogy ez a bérszakadék adott esetben csökkenjen. Mindamellett, hogyha ezt a megoldást választjuk, illetve ez a megoldás kerülne elfogadásra, úgy néz ki, hogy komoly adminisztratív terhet jelentene.

A kkv-k vonatkozásában még annyit engedjenek meg, hogy megemlítsek, hogy a kkv-knál is van egy tájékoztatási kötelezettség ezzel kapcsolatosan, viszont egy kis cégnél, ahol egy-két főt foglalkoztatnak, és adott esetben abban a munkakörben nem is dolgozik, már csak egy titkárnő van vagy egy mérnök, akkor nekik egy hipotetikus eljárásrend alapján a piacon szereplő más cégekkel kell összehasonlítaniuk, hogy az adott munkakörben megfelelő-e az a munkabér, amit adnak. Ha tájékoztatási joggal él a munkavállaló, akkor ezen hipotetikus megoldáson keresztül kell neki igazolnia azt, hogy nem sértik meg az adott cég vonatkozásában az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét.

Igen, itt még a statisztikával kapcsolatosan annyi, hogy 18,2 százalék az Eurostat adata Magyarország vonatkozásában, és a 14 százalék az pedig az Eurostat átlaga a témában. Itt számítódik az is, hogy Luxemburgban 1,3 százalék ez a különbség, míg mondjuk más országokban pedig ettől eltérő lehet.

Mit tud tenni a kormány a gazdasági tendencia növelése érdekében? Most, a Covid-helyzet után, a gazdaság újraindításával összefüggésben számos kormányzati intézkedés született. Jómagam a területem okán a foglalkoztatáspolitikai eszközrendszerrel tudok beszámolni. Bértámogatást biztosított a kormány a Covid-járvány idején, ez kitart most egészen május végéig a jelenlegi szabályozási környezet alapján, illetve van munkahelyteremtő bértámogatási programunk is, amely jelenleg is fut. Új munkahelyek létrehozására tudunk finanszírozást nyújtani: aki álláskeresőt vesz föl, 25 év alatti vagy alacsony iskolai végzettségűt, annak a bérének az 50 százalékát hat hónapig finanszírozza a kormány.

Remélem, hogy így az összefoglalóban minden kérdésre választ tudtam adni. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen az államtitkár úrnak az expozéját, illetve a kérdésekre adott választát.

Tisztelt Bizottság! Szeretném tájékoztatni képviselőtársaimat, hogy a bizottság következő ülésére előreláthatólag 2021. május 25-én, kedden kerül sor a gróf Apponyi

Albert, tehát a főemelet 58. számú teremben. Részletes vitáink lesznek, valamint egy egyeztetési eljárás. Az ülést délutánra tervezzük - pontos kezdési időpontot még nem tudok mondani, egyeztetés alatt van.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen képviselőtársaimnak a kitartást és a részvételt. A bizottsági ülést bezárom. Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 40 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Farkas Cecília és Földi Erika